

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, január 24.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Az alpolgármester.
- Polónyi az adóreformról.
- Anglia álláspontja a balkáni kérdésben.
- A Tribuna, a román püspök és a messzinalak.
- Polgári ruhás katonatisztek.
- A Polónyi-Zsitvay-affér.
- A pesti színházak tájékról.
- Kimutatás az Izr. jótékony nőegylet bálj jövedelméről.
- Kirabolták az aradi postát.
- Államsegély az aradi filharmóniai egyesületnek.
- A veszthely megváltása.
- Csendes háború.
- Sorok a hétről.
- Mindent le kell bontani.
- Tárca: A kantinos leány.   Ötletgyártás. — Tüz.
- Írta: Lengyel Géza.

Az alpolgármester.

— Különvélemény. —

Arad, január 23.

Olvassom, hogy a kibővitendő városházán már hivatal-szobát jelöltek ki a leendő alpolgármester részére. Tehát már minden meg van az új álláshoz: a cím, a helyiség, s kétségen kívül az ember, aki ezt a címet vállalja. Csak ép az állást szervező közgyűlési határozat nincs meg. Vagy ez a legutolsó, a legmellékesebb?

Az alpolgármester címet és állást befogadta és elismerte a közvélemény, mint egy tetszetős szóvirágot, anélkül, hogy a szükséges volta felől egy kis gondolkodással fárasztotta volna magát. A polgármester nagyon el van

foglalva az aláírásokkal, pepecs-ügyekkel, időt kell neki adni arra, hogy a város nagy ügyeiben tárgyaljon, eljárjon, utazzék és sürgessen. Szükséges tehát, hogy egy alpolgármester legyen, aki aláír és pepecsel. S lenne ennek az automatának fizetése: négy-ötezer korona.

Ne vegye rossz néven a tekintetes városháza, a mélyen tisztelt közigazgatás, ha egy üzleti vállalat, például gyár, vagy pénzügyintézet hivatalához hasonlítom. A hasonlat föltétlenül ügyetlen, mert olyan pénzügyintézet, vagy gyár nem képzelhető, amelynél oly keveset dolgoznának, mint a városháza legtöbb ügyosztályában. De azért csak maradjunk ennél. Ha ilyen irodában azt tapasztalják, hogy a vezérigazgatónak sok a dolga, s nem jut okosabb dolgokhoz az aláírások miatt, — hát semmiestire se fognak egy alvezérigazgatót választani, hanem megbízzák az aláírási joggal a főkönyvvezetőt, a titkárt, az a dolgaiból átad valamit az utána következő hivatalnoknak, az újra, s a végén — fölvesznek egy új gyakornokot. Így szokás ez az üzleti életben, de a példáját követni lehetne a városházán is. Az aláírást ruházzák rá a főjegyzőre, mint mindenkor polgármester-helyettesre, s ami ügyet e miatt a főjegyző el nem tud látni, annak elvégzésére szervezzenek egy fogalmazói állást.

Az alpolgármesteri állásnak a városok mai szervezetében semmi ér-

telme nem lehet. Maga a polgármesteri állás is fonákul van alkotva, mert a viselőjének reprezentálni is kell, politikát vallani és hivatalnokoskodni. A külföld legtöbb államában ez ketté van választva. Olaszországban, Németországban a polgármester nem hivatalnok, hanem a polgárok választottja, aki vezeti ugyan a város ügyeit, de az ezzel járó írásbeli tennivalókat a mellé beosztott titkár látja el. A polgármester tehát járhat gyárak ügyében, részt vehet a polgárság ünnepein, ahol a megjelenésére kétségen kívül joggal várnak s az alatt a titkár elintézi a szegénységi bizonyítványokat meg az illetőségi ügyeket. Abban a reformtervezetben, amelyet a szerzőjével, Faschó Moys Sándor belügyminiszteri tanácsossal együtt előföldeltek, terveztek ilyes megoldást. A városoknál a főispáni állást meg akarta szüntetni s e helyett a főpolgármesteri állást szervezni. A főpolgármester hatásköre egyesítette volna a városok főispánjainak mai tennivalóját és a polgármester kötelességeinek fontosabb részét. A másik részt, a szürke ügyeket az alpolgármester látta volna el. Így még némi értelmét látnók az alpolgármesterségnek. De a hogy Arad akarja, azonképen a polgármester, meg az alpolgármester is felében reprezentatív, felében bürokratikus állást viselne. Mert hogy az alpolgármester nem állana meg az aláírásnál és az illetőségi ügyeknél,

A kantinos leány.

Szítal az eső halkán, odaki,
Idebe szótlan, álmos unalom ...
Cirmos felhők megeredt könnye
Itt kopogtat rám az ablakon ...
És a lelkembe rajzolódik
Megannyi fény, megannyi árny,
S valahogy az eszembe ötlük
Egy kantinos leány ...

Kriptaszerű, szűk sárga kaszárnya,
A hova napfény sohase téved ...
Volt mégis egy halvány virága,
Fehér rózsánál szebb, fehérebb.
Sok szomjas sóhaj ott pihent meg
Leomló dus aranyhaján,
Kaszárnya-nóták lelke ő volt,
A kantinos leány.

És jött egy nap. Szebb volt mindannyinál.
Amilyen egy van életünkbe csak.
Amikor a szemekbe tűz ég
S piros rózsák nyílnak, bomlanak ...
Meregett a komor kaszárnya
Szerelmes, lágy dalok szaván,
Akkor tanult szeretni szivből
A kantinos leány.

A langendorfi nagy pavillonba
Szálltak a szilaj, táncos ütemek.
Ott kezdődött. Az aranyharmat
Titkon a szívet ott este meg
Fázós forróság futott végig
A könnyű kis batiszt ruhán
S a táncba szinte beleszédült
A kantinos leány.

A köhögés ... ott kezdődött az is
A langendorfi nagy pavillonba ...
Felhő takarta be a hajnalt,
Fekete szárnyu, bus, iromba ...
Kacagós kedve ott fagyott meg
Vékony, vértelen ajakán,
Sok vig dalát mig elfeledte
A kantinos leány.

Szítal az eső halkán odaki,
Idebe szótlan, álmos unalom ...
Valahol, a szerb Dunaszélen
Temető van a domboldalon.
Kavicsos, kicsi homoksirok,
Virágkoszorus mind a hány,
Arra ment fényes üveghintón
Egy kantinos leány ...

Kató József.

Ötletgyártás.

— Ahogy az aforizmák készülnek. —

Az utóbbi időben a közönség valósággal megostromolja a könyvkereskedéseket az olyan munkákért, amelyekben ugynévezett aforizmák vannak. Modern szindarabot, pláne el se lehet képzelni aforizmák nélkül, mert különben biztosan megbukott.

Az ötletgyártást egy német író a következő kis szatírával figurazza ki:

— Anyira munkába mélyedve? — kérdem barátomtól. Forray írótól. — Ugyan mit irsz? Azt hittem együtt megyünk ma színházba?

— Meg is tesszük! Hamarjában még egy tucat aforizmat akarok elkészíteni.

— Hiszen egy negyedórai időnk van csupán!

— Egy teljes negyedóránk? Uriási! az alatt legalább huszat csinálók. Fogd a tollat, én majd diktálok! Különböleg segíthetnél egyként is. Légy szives „Farkas-t” felütni!

— Milyen oldalon?

— Teljesen mindegy — bármelyiket.

Megtettem. „617. oldal.”

— Olvasd!

— Rövidség a viccek lelke —

— Igen jó! Ez három aforizma. Ird: Viccek-nél és leányszoknyánál ... megállj, nem jó! Egy percig ...! Minél hosszabb a vicc, annál rövidebb a siker!

az abból is előrelátható, hogy az alpolgármester a főpolgármester pre-
sumptív utódjának tekintené magát s
így részt kérne a leendő reszortjával
való megismerkedésből is.

Egyetlen vidéki város nem esi-
nálta meg — tudtommal — az alpol-
gármesteri reformot. Se Szeged, amely-
nek közigazgatása kétszer annyi la-
kosra és három-négyszer akkora te-
rületre visel gondot, mint az aradi;
se Pozsony, ahol a mintapolgármes-
ter, Broly Tivadar vezeti a várost, se
Temesvár, amelynek polgármestere
ugyan csak eléggé elfoglalja magát a
kijárással és sürgetésekkel. Ha már
valamiben vezetni akarunk, legyen az
okosabb dolog.

S történik az alpolgármesteri álla-
sért való propaganda ugyanakkor,
amidőn egy bizottság él azért, hogy a
városházán levő hivatalokat és állaso-
kat csökkentse. Ha így kezdik, jó
eredményre fognak jutni. Hovatovább
a gazdasági tanácsos is kér egy al-
tanácsost, az adóügyi tanácsos egy
al-Vannayt és így tovább. Elvégre
helyettesíteni mindenkit kell egyszer
és a tanácsosok is okosabb dologra
tudják az idejüket értékesíteni, mint
az aláírás. Így azután kettős célt ér-
nek el: szaporodik a város háztartá-
sának költsége s lehetetlenné válik a
tisztviselők további fizetésrendezése,
mert elvégre a száz percenten sokkal
tulmenni mégis bajos egy kicsit. Hát
erre kell az alpolgármester?

Egy városatya.

A horvát koalíció bomlása. Már sokszor hoz-
tak hírt a lapok a horvát-szerb koalíció össze-
omlásáról. De a valóság rácafolt a hírekre. A
koalíció együtt maradt. Ma már azonban befe-
jezett ténynek jelenti zágrábi táviratunk a
szerbek kiválását. A szerbek azt kívánták,
hogy az esetre, ha a szerb hazaárulási pörben
a magyar képviselőház kiadná a magyar or-
szággyűlés három szerb tagját: vállaljanak ve-
lük szolidaritást a horvát képviselők valameny-
nyien s hagyják ott a magyar képviselőházat.

Supilóék ezt a javaslatot nem fogadták el, mire
a szerbek bejelentették kilépésüket a koalíció-
ból. Valószínű most már, a befejezett kilépés
után, hogy a képviselőház a nagy pör három
képviselő-vádlottját nem szolgáltatja ki, már
csak azért sem, mert zágrábi hír szerint a nagy
szenzációnak bejelentett pör fiaskóval fog vég-
zödni.

Polónyi az adóreformról.

A képviselőház ülése.

Távirati tudósítás. —

Arad, január 21.

A képviselőház mai ülésének elején **Bozóky**
Árpád akart kellemetlenkedni a kormánynak.
Az önálló bank felállítása tárgyában multkor
beadott indítványát indokolta meg és kérte an-
nak elfogadását. A Ház az indítványt nem vette
tárgyalás alá.

Az adóreform első szónoka **Somogyi Ala-**
dár volt. A javaslat mellett beszélt. Utána **Pol-**
lónyi Géza mondotta el régen ígért beszédét
az adóreform ellen. Polónyi ma mérsékelt volt
és érvekkel igyekezett támadni a javaslatot.

Az ülésről itt következik tudósításunk:

Justh Gyula elnök fél 11 órakor nyitja
meg az ülést. A jegyzőkönyv felolvasása és
hitelesítése után elnöki előterjesztések és íro-
mányok bemutatása következett.

(A lezavazott önálló bank.)

Majd **Bozóky Árpád** megindokolja az ön-
álló bank felállítása tárgyában beadott indítvá-
nyát. Minthogy a nemzet nagy többsége ki-
vánja az önálló bank felállítását, mondja ki azt
a Ház is határozatilag, hogy kívánja az ön-
álló bankot. Ne csak újságcikkekben és pro-
grambeszédekben beszéljünk e követelésről.
Nekünk szabad kezünk van a bankkérdésben,
tehát eszelekedjünk is szabadon, mert a bank-
ügybe sem a császárnak, sem az osztrák kor-
mánynak beleszólása nincs. Indítványának az
a célja, hogy a Ház foglaljon állást e kér-
désben.

A Ház határozata szerint **Bozóky** indítvá-
nya nem vétetett tárgyalás alá.

(Nagy György, a kuruc.)

Felolvassák az indítvány- és interpellációs
könyvet, melybe újabban **Nagy György** indít-
ványt jegyzett be a darabot-kormány vád alá
helyezése tárgyában.

Elnök: Rendrentasítja **Nagy Györgyöt**, mert
indítványa szövegében inparlamentáris kifeje-
zést használ.

Nagy György indítványát a Ház január
30-án tárgyalja.

(Az adójavaslatok.)

Következett ezután az adójavaslatok tár-
gyalása.

Somogyi Aladár: Részletesen foglalkozik
az adójavaslatokkal, különös fontosságot tulaj-
donítva a községek háztartásának. A javaslatot
elfogadja.

Polónyi Géza: Azt hiszi, hogy a Ház so-
kára nem lesz abban a helyzetben, hogy ilyen
fontos javaslattal foglalkozzék, mely ugy a kis
embert, mint mindenkit nagyon érdekel. Érde-
kes előzmények történtek a javaslat beterjesz-
tése előtt. A néppárt az adójavaslatok sorsát a
kongrua javaslathoz köti.

Wekerle: Nem köti, az már előbb meg volt
ígérve...

Polónyi Géza: A néppárt előbb kötelező
ígéretet vett a miniszterelnöktől a Ház előtt,
hogy a kongrua-javaslatot, nyomban az adóre-
form után tárgyalatni fogja. Attér az adóre-
form bírálatára. Elismeri, hogy a pénzügyi bi-
zottság tárgyalásain egynémely előnyös vál-
toztatás történt a reformon, de maga a reform
megmaradt rossznak. Akármilyen változásokon
megy is e javaslat át, annak rossziaságát tel-
jesen megváltoztatni nem lehet. Polemizál
Nagy Sándor beszédével, aki szinte sok kifogást
emelt a reform ellen, de végül ép úgy,
mint a többi függetlenségi, azzal fejezte be be-
szédét: „A javaslatot elfogadom.” Sőt akadt
olyan függetlenségi szónok is, aki azt mondta,
hogy az az ember, aki e javaslat ellen fel meri
emelni szavát, az vagy rosszhiszemű, vagy fél-
revezetett. Mindenki azt szavazza meg, ami az
ellenfelére terhes és így megszavazza az ege-
szet. Foglalkozik az előadói javaslattal, illetve a
jelentésnek azon részével, mely felsorolja, hogy
az egyes kategóriák nem fizetnek jövedelmük-
nek megfelelő adót. Kijelenti, hogy sem az
ügyvéd, sem az orvos, sem a kéményseprő,
önmagát sem véve ki, senkisémet fizet kere-
setének megfelelő adót. Magyarországon eddig
virtus volt becsapni a fináncot, de most úgy
látszik a finánc akarja becsapni az országot.
Földbirtokaink túl vannak terhelve és tulajdo-
nosaik fuldokolnak az adósságok tengerében.
Es ennek a nemzetfenntartó elemnek érdekeit
ez a javaslat nem védi meg. Hosszasan össze-
hasonlítja a kisbirtokosokat és kistőkéseket,
parhuzamosan a nagybirtokos és nagytőkések-
kel, s arra az eredményre jut, hogy határozot-
tan a nagybirtok van előnyösebb helyzetben
akár a jövedelem, akár adófizetés tekintetében.
Ezért van az, hogy alig volt még reform, mely

— Te!

— Na?

— Ez aforizma?

— Még hozzá kiváló! A lapok kapkodnak
majd utána! De kérlek, beszéljünk kevesebbet,
különben nem készülök. Most következne a
második. Ezt a délekről csináljuk. Irj: „Némely
ember lelke a vicchez hasonló...”

— Hogy-hogy a vicchez?

— Fogalmam sincs róla! De majd rátér-
rünk, csak egy pillanatnyi gondolkodási időt
adj... a vicchez hasonló... éljen! meg-
van!... ha már ismerik, nem lehet rajta
többé nevetni!

— És ez szellemes?

— Nem, de aforizma! Irj, kérlek: „Semmi-
hez sem kell kevesebb szellem, mint szellemes-
nek lenni!”

— Most már csak a szövetség harmadik
tagja hiányzik.

— A harmadik? Erről eszembe jut valami:
„A házaselet egy tarokkpartie, azért legalább
hármán kellene hozzá. Megvan?”

— Ember, te vagy meg-rültél, vagy osto-
bábnak mutatod magad, mint amilyen vagy!

— Nagyon jó! Mesés! Irj le mindjárt!
„Bolondnak azt az embert tartja a világ, aki
vagy nagyon buta, vagy tulságosan okos.” Így,
most ujjolag a rövidség, mint a vicc lelke, ke-
rül sorra. Fordítsuk egyszerűen meg e mondást:
„Rövidség a lélek vicce!”

— Hülyeség!

— Egészen a nézeteden vagyok! Van azon-

ban időnk rá, hogy másképen csináljuk.
Mondjuk talán az ellenkezőjét: „A komolyság
próbaköve a kitartás!”

— Erted ezt a mondást?

— Én? Ments' Isten! De látod barátom,
az olvasók nem fogják megérteni, minélfogva
melyértelműnek nyilvánítják. Ez mindjárt egy
ujabb aforizma. Irj: „A hülyeség és a mély-
értelműség ikertestvérek: annyira hasonlítanak
egymáshoz, hogy sokszor a szülőjük sem tudja
őket egymástól megkülönböztetni!”

— Régióta szenvedsz már aforizma-kórban?
kérdem résztvevő hangon barátomtól.

— Mióta tudom, hogy az ily álbölcsele-
dést jól honorálják! Hány aforizmánk van már?

— Rögton... hét darab!

— Hét? Tizennégy korona! Öt perc alatt!

Hja, a villamosság kora!

— Felülsek egy újabb oldalt a „Farkas”-ban?

— Kérlek! Különben ne tedd! Van itt
más! Légy szives inkább a lekszikon vala-
melyik oldalát fellapozni!

— Megvan!

— Olvasd mindjárt!

— Tyuk - tyukszem - tyukkölera...
hitűnő! Tyukszem! Óriási!

— Izlés dolga! Különben is, hogy akarsz
egy tyukszemről aforizmat csinálni?

— Igen egyszerű módon: keresek egy
hasonértelmű szót. A tyukszem rendszerint a
lábom fordul elő. Az embereken kívül minék
van még lába?

— Az asztalnak... a versnek... a...

— A versnek? Irj: „A felesleges szótagok
a versláb tyukszemei!”

— Pfüj, de szép!

— Ez a kritika egy újabb aforizma: „A
verbeli esztétikus a rutságban is felleli a
szépség bizonyos fokát. Na, mit szölsz ehhez?

Egy szót sem, de annál többet gondolok.

— Mesés! Irj csak le édesem: „A leg-
találabb kritikát nem írják, hanem gondol-
ják. Képelem, mennyire káromkodnának írónk,
ha gondolatolvasók volnának. Hány van már?

— Tíz

— Szóval még kettő hiányzik. Csináljunk
még valamit az emberi életről? A tisztesség
ugyanis megkívánja hogy minden aforizma-
sorozatban szerepeljen egy az emberi életről.
Az olvasóközönség a pénzéért meg is kívánhatja
ezt. Légy szives emélfogva az életről szóló
citétumokat olvasni!

— El — Elet, megvan! Az élet egy álom,
Egy életem, az is a királyé, Az élet a javak
legbecsesebbike, Az élet küzd-lem, Van-e szebb
a deakéletnél, Zöld az élet, miként a...

— Elég, elég! Az élet küzdelem. Ugyan
ki is mondta ezt?

— Hiob.

— Akkor nem is kéne megváltoztatnom,
mert ki ismeri Hiobot? De én gavallér ember
vagyok. Irj! „A halál fegyverszünet!”

— És az örökség békekötés.

— Brávó! Látom, jó tanítvány vagy!

— Hja! Butaságot gyorsan tanul az
ember.

ellen a társadalom annyi és oly különböző rétege szólalt volna fel, mint épen e javaslat ellen.

(A városok érdekei.)

Osszehasonlítja a házbéradónkat az osztrák házbéradóval. Konstatálja, hogy a miénk kedvezőlenebb. Beszél ezután a községi adóról. Az állam által nyújtott kedvezmények a községeket sújtják. Az állam azonban megkapja rekompenciáját a jövedelmi adóban. Kifogásolja, hogy a belügyminiszter nem foglal állást a törvényhatóságok és községek érdekében. A megye dotációját kell az adóreform előtt törvényszerűen megállapítani. A belügyminiszternek a Ház előtt ki kell fejtenie, mikor akarja a városok háztartását rendezni. Három óra után 5 perccel kijelenti, hogy a javaslatot *nem fogadja el.*

(Interpellációk.)

Leitner Adolf a közoktatásügyi minisztert interpellálja meg. Kérdi, van-e tudomása arról, hogy a felekezeti anyakönyvi hivatalok olyan születési bizonyítványt állítanak ki, melyben ki van tüntetve, hogy a gyermek szülei csak utólag kötötték házasságot.

Popovics Dusan a szerb propaganda ügyében interpellálja Wekerlét, mire az ülés véget ért.

MULATSÁGOK.

(=) **A nyomdászok mai hangversenyes teaestélye.**

Az Aradi Könyvnyomdászok Szakegyesülete ma, vasárnap este pontban 8 órakor a Kovács és Novotny-féle vendéglő külön termében hangversenyyel és tánccal egybekötött teaestélyt rendez. A rendezőség a közönség szórakozására szebbnél-szebb programszámokkal gondoskodik. Így az estélyen közreműködik a „Gutenberg“-dalkör is, amelynek kitűnő képzettsége egyedül is elég garancia arra, hogy az estélyen emelkedett hangulat uralkodjon. Azonkívül még több magánszám is lesz. Belépő-díj nincsen, csupán az egy tea ára lesz 60 fillér. Meghívókat nem bocsátanak ki. Vendégeket szívesen látnak.

(=) **Mézők-bál.** Az aradi mézők és építész egyesület f. évi február h. 13-án a Központi-száll termében szokásos táncestélye helyett ez idén Domino-estélyt rendez. A domin csak a leányokra lesz kötelező. A rendező bizottság a domin színének és szabásának megválasztását teljesen a hölgyek izlésére bizza.

(=) **Közlekedési tisztviselők bálja.** A vasuti-, posta-, távirat- és haj stiztképző tanfolyamok hallgatói által segélyegyesületük javára 1909. évi

február hó 5-én, pénteken. Budapesten a tisztviselők országos egyesülete termében (VIII. Eszterházi-u. 4. sz.) hangversenyyel egybekötött táncestélyt rendez. Kezdeté 9 órakor. Személy-jegy ára 3 korona. Család-jegy ára 6 korona. A bál fővédnöke: Kossuth Ferenc, védnökei: Sztéryényi J. zsef. Csöke Ferenc és Gonda Béla.

Anglia álláspontja a balkáni kérdésben.

A nagyhatalmak véleménye.

— Távirati tudósítás. —

Arad, január 23.

A balkáni helyzetről ma érkezett hírek közül a legjelentősebb kétségkívül az, amely Grey angol külügyminiszteri államtitkár beszédéről számol be. Az államtitkár a balkáni helyzetet optimisztikusan fogja fel és Angliának az Ausztria-Magyarország és Törökország között létrejövő megegyezéshez való hozzájárulását *kiállításba helyezi.* Ezzel némileg ellentétes az a pétervári forrásból kiinduló hír, amely szerint a hatalmak mégis csak belefognak szólni a Balkán ügyeinek rendezésébe.

Mai híreink a következők:

Az angol külügyminiszter a helyzetről

Londonból jelentik: Grey államtitkár este Coldstreamban beszédet mondott, amelyben a következő kijelentéseket tette: A külpolitikában több hónapra át tartó aggodalmas időszakra tekinthetünk vissza, amely igen fájdalmasan érintette mindazokat, akik külpolitikai ügyekkel foglalkoznak. Nem szándékom részletesen nyilatkozni a külpolitikai helyzetről, nem mulaszthatom el azonban az alkalmat, hogy megkönnyebbülésemnek és meglegedésemnek kifejezést ne adjak a felett, hogy Ausztria-Magyarország és Törökország között elvi megegyezés jött létre az egyik legfőbb vita kérdésében. Nem lehet állítani, hogy az égbolt derült, de azon a részen, ahol különösen fenyegető felhők tornyosultak, most a tiszta kék ég látványát szemlélhetjük. Bizom benne, hogy az engesztelékenység példája, amelyet Ausztria-Magyarország és Törökország nyújtott, hozzá fog járulni a még fennálló vitás kérdések rendezésének előmozdításához.

Az osztrák-magyar-török megegyezés mindenestre lényegesen gyarapította a konferenciát illető kilátásokat. Örömmel látnám, hogy nemcsak a háború vált elkerülhetővé a közeli Keleten különösen érdekelt nagy vagy kis ha-

talmak bármelyike között, hanem, hogy az összes hatalmak közti bizalom fokozódik a közeli Kelet nehézségeiről való diplomáciai tanácskozások során történő kölcsönös felvilágosítások nyomán. Ebből a szempontból, dacára a számos aggodalomnak, az eddigi eredmény nem volt bizonyos kedvező jelek híján. A közeli Keletet illető kérdésekben Franciaországgal és Oroszországgal tárgyalásokat folytattunk.

E tárgyalások a bizalom, a barátság és a béke jegyében folytak le, mint az eddig is történt s mint az a jövőben más kérdésekben is történni fog. Ez, valamint az a tapasztalat, hogy a legutóbbi nehézségekben Németország és Olaszország-Ausztria-Magyarország szövetségesei is becsületesen a béke érdekében fejtették ki működést, a surlódás minden veszélyét kiküszöbölik. Bizonyossággal remélem, hogy Edvárd király küszöbön álló berlini látogatása növelni fogja a jó szándékaink és jóakarataink iránti bizalmat.

A nagyhatalmak az egyezményről.

Londonból jelentik: A Daily Telegraf-nak jelentik Pétervárról, hogy Oroszország, Franciaország, Anglia és Olaszország viselkedését az Ausztria-Magyarország és Törökország között létrejött megegyezés nem fogja megváltoztatni. Mihelyt az egyezségről szóló jegyzőkönyvet aláírták, Ausztria-Magyarország erről hivatalosan fogja értesíteni a nagyhatalmakat, melyek formulázni fogják követeléseiket és kívánni fogják a berlini szerződés 25. szakaszának módosítását olyképp, hogy Európa érdekei és az anektált tartományok jóléte biztosítva legyen.

A nagyvezér Szerbiáért.

Londonból jelentik: A Times jelenti Konstantinápolyból: A montenegrói ügyvivő által nemrég tett előterjesztés folytán a nagyvezér szerdán meglátogatta Pallavicini őrgróf osztrák-magyar nagykövetet és figyelmeztette, hogy tanácsos volna megfontolni, hogy Ausztria-Magyarország milyen engedményeket tehet Szerbiának és Montenegrónak.

Londonból jelentik: A „Times“ jelenti Konstantinápolyból: Az Ausztria-Magyarország és Törökország közt létrejött egyezségről felvett jegyzőkönyv függeléke azt az ígéretet foglalja magában, hogy a török kormány elismeri az anneksziót azzal a feltétellel, ha Ausztria-Magyarország a jegyzőkönyv új pontjait, melyekhez Törökország ragaszkodik, elismeri.

— Ird le mindjárt: A butaság a legjobb tanító; neki van a legtöbb és legtanulékonyabb tanítványa.

— Elég, tizenkettő! Vagy ráadásul is szolgálász?

— Hisz magad adod a számba. Ird csak le, kérlek: Az aforizmak az emberi szellem nagy mézarszékének ráadásai!

— Ennyi az egész? És én mindig azt tartottam, hogy az aforizmaíráshoz óriási tapasztalat és emberismeret kell.

— Kétségtelenül! Képzelheted-e, hogy valakinek emberismeret nélkül van pofája ilyen szemetet „aforizma“ címmel utnak indítani? De már egynegyed nyolc! Indulnunk kell a színházba.

— Holnaptól kezdve én is aforizmakat írok.

Németül: Láp.

Tűz.

Írta: Longyel Géza.

A kis harang megkondult élesen, bántóan. A hangja átszállt az üres, poros utcán, két parasztasszony megállt és megkérdezte:

— Ki halt meg? Kinek csenditenek?

A harang tovább szólt egyhanguan, rekedtesen. Ez nem csendítés volt, most már kinyitlak a kapuk és emberek, asszonyok tágra nyitlt szemmel köztölték egymással, amit ugvis tudott mindegyikük:

— Tűz van.

Tikkadt, meleg levegő, sárguló levelek,

mozdulatlanul, rest augusztus vége. A harang azonban felveri tétlenségéből, nyüzsgésbe hozza a nagy, széles utcát. Gyerekek futkároznak és az utcán keresztül kiáltoznak át egymáshoz:

— Tűz van! Tűz van!

A kiáltásban, az igazat megvallva, nem annyira rémület van, mint inkább érdeklődéssel, kíváncsisággal teli izgatottság. Komédiások jöttek, medvét táncoltatnak vagy tűz van: mindez a gyerekeknek egyformán látványosság és a gyerekek rohannak. Az apjuk, az öreg-apjuk komolyság alá rejtik a szenzációokozta lázat, amelyből hasonlóképpen hiányzik az ijedtség. Botot, dorongot, vasvillát szednek elő és sietnek. Vége az álmos délutánnak, az utca szinte felvillanyozva éled, ha nem maradna még egy picike aggodalom a feöl, hogy hátha mégis van némi veszedelem, hát azt lehetne mondani: jóleső izgalom vesz erőt a népen.

Jön egy mesterlegény, hosszukat lépked és a kezében tüzőttó-csákót lóbál. Egy gyerekesapat hozzászegőlik, valamelyik ajtóból felvilágosítják:

— Eg a Nagyandrás János háza, a hidegvégen.

Nagyandrás Jánosnak az apja volt Nagy András. Ő tehát igazság szerint Nagy János. Valóban az ő háza ég. Apró, nádfedeles ház. Bent áll a kis, pusztá udvarban. A fél tető már lángban van, de olyan kevésbé félelmesen, mondhatni olyan szeliden ég, a hogyan csak a lusta, tökéletesen szélmentes levegőtől telik. Nénány tüzőttó marcona ábrázattal feckendez.

kiáltoz, dolgozik a csákánnyal. Az udvaron ide-oda szaladgál egy fiatal parasztasszony, Jánosnak a felesége. Sir, tördeli a kezét, de a helyzet, a hogyan a nép, a tüzőttó, a hatóság érdeklődésének központjává váltak, határozottan tetszik neki.

A ház fehér falán egy kis sötétké tábla azt mutatja, hogy a biztosítás is rendben van. A nádtető csak a becsület kedvéért lánkol még egyet-egyét...

Sehol semmi ijedtség, csak János áll az udvaron halálra váltan, sápadtan, fehéret. Az ajka mozog, János gondolkodik, számol:

A házat újra kell fedeleztetni, de már náddal nem szabad, azt csak a régi házakon türik meg, cseréppel kell. Ez száz pengő. Hetvenet kapok a biztosítóból, harminc forint a kár.

Nagy csapás ez. Azután szétneéz az udvaron és még fehérebbre válik, szinte azt lehet várni, hogy elsírja magát rögtön. A tetőnek már csak az úszke füstöl, a tűz elmúlt, az udvar azonban rettenetes pusztulás képét mutatja. Fekete gerendák hevernek, a palánkot csákánnyal kibontották a tüzőttó, a kut deszkáját elszedték, a házból ágyat, konyhaedényt kihordtak szanaszét. Hogy el ne égjen.

A nép lassankint hazaszéled, hangosan tárgyalja az eset részleteit. Jánosék maguk maradnak. Az asszony még mindig sir, hangosan, meggyőződés nélkül, de rögtön elhallgat, ahogy Jánosra tekint.

A Tribuna, a román püspök és a messzinaiak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 23.

Világszerte hetek óta folyik már a gyűjtés az olaszországi földrengés szerencsétlen károsultjainak. Amerikától Japánig, a Vatikántól a szabadkőműves páholyokig és a szakszervezetekig mindenütt egyforma buzgalommal, rokonszenvvel és részvétellel igyekeznek segíteni a koldusbotra jutott családok ezreit s ennek az általános és buzgó akciónak máris olyan eredményei vannak, melyek az elpusztult délolasz vidék gyors újjáéledését teszik lehetővé.

Az emberi részvétnek ez egyhangú megnyilatkozásába most furcsa disszonancia vegyül. Eppen itt nálunk, Aradon hangzik fel a disszonáns hang, mely ebbe a gyönyörűen megnyilatkozó humánus mozgalomba nemzeti-ségi, sőt vallási szempontokat akar bekeverni.

Az érdekes, de szomorúan jellemző dolog története a következő:

Vasary Kolos hercegprimás, Wekerle Sándor miniszterelnök és Kossuth Ferenc elnöke alatt tudvalevőleg egy nagy magyar segélybizottság alakult a délolaszországi károsultak felségítésére. Ez a bizottság országsszerte megindította a gyűjtést, amely már eddig is szép eredménynyel járt.

Még e bizottság megalakítása előtt, röviddel a katasztrófa után, a magyarországi románok legnagyobb lapja, az aradi Tribuna is gyűjtést kezdett a károsultaknak. A gyűjtés itt is szép eredménynyel járt; a legszegényebb vidékek is hozzájárultak a nemes célhoz és például a kis Mondorlak község templomában 76 koronát, a buttyini templomban 82 koronát gyűjtöttek össze.

E gyűjtés közben megjelent a magyar segélybizottság felhívása. A Tribuna ekkor felszólítást intézett olvasóihoz, hogy filléreiket ne a magyar bizottsághoz, hanem a román akciónak küldjék, hogy így is kifejezésre juttassák faji különállásukat és azt, hogy a magyarországi románok az olaszországi „román” testvéreknek külön gyűjtésben adakoznak.

János az udvart enlegeti, a rettenetes rombolást, a tatárjárást. Az igazi baj azonban egészen más. A házat eladták még a tavasszal, hatszáz forintért. A ház már nem is volt az övék, de az új gazda csak ősszel jön be a tanyáról. János még nem tudja, de már érzi, hogy súlyos jogi komplikációk következnek. Törvényre, ügyvédekre gondol és bizony megint csak sirni, sirni szeretne.

A tűznek elterjed a híre és a ház új gazdája másnap bejön a tanyáról. Bevonulnak a házba, beszélnek, számolnak egy óra hosszat. Azután felkerekednek, mennek a jegyző urhoz. Itt is soká tart a tanácskozás, de a jegyző ur végre is kibogozza, kiszedi belőlük, hogy a különös probléma így áll:

Az új gazda követeli a házat úgy, ahogy megvette, régi, de hibátlan, ép nádtetővel. János szívesen megcsinálná olyanra, amilyen volt, — ez telik a biztosításból — de nem lehet, nem szabad, mert kihirdette a vármegye, mikor három falu leégett, hogy új fedést csak cserépből lehet csinálni. A cserép pedig drága. Rá kellene fizetni a biztosításra három pengőt. Az új gazda erre vállat vonja. Neki jó a zsup is. Ha a vármegye parancsol, arról ő nem tehet. János végző elkeseredésében felajánlja a hetven pengőt, amit a biztosítótól kap. A vevő makacsul int. Neki tető kell.

A jegyző urnak emberszerető napja van, azt ajánlja, ne menjenek ügyvédhez, mert az egész ház rá mehet. Egyezzenek meg. János ismeri az ügyvédeket. A házat örökölte, akkor

Ilyen előzmények után tegnap megjelent Papp I. János aradi egyházmegyei román püspök körlevele, amelyben hivatkozva a magyar segélybizottság akciójára, arra szólítja fel egyházmegyéje papjait, hogy indítsanak gyűjtést híveik között az olaszországi károsultaknak. A Tribuna ma megemlékezve e körlevélről, szemérem veti a román püspöknek, hogy a magyar segélyakcióhoz csatlakozva, mellőzte a Tribuna külön akcióját. „A román egyházfő — ugymond a Tribuna — olyan akcióhoz csatlakozik, amelyet a katolikus hercegprimás, a kalvinista Kossuth és a szabadkőműves Wekerle indítottak. A püspök ezzel a magyar kormány iránt való szolgaságának adta jelét.”

Ilyen tónusban ír a Tribuna erről az úgyről. Végül pedig felhívja a románokat, hogy ne a magyar bizottsághoz, hanem a románok külön gyűjtéséhez küldjék a károsultaknak szánt pénzt.

A pesti színházak tájékról.

— Fővárosi levél. —

Primadonna-szenzáció régen volt Budapesten. A primadonnák részint kihaltak, részint élnek, de akik élnek, azt mondják, hogy jobb a halál, mert a tulvilágon talán mégis szerdöttek őket. Hál' Istennek, most már nem ég lázban az ország, nem szavaztatják meg külön a férfiakat s külön a nőket, hogy igazságtalanság esett-e ő nagyságán, a primadonnán, nem hanyatlanak le a börzén az értékek, nem fagy be a Duna vize, — szóval átvágjuk magunkat a válságon. Az is jellemző, hogy legutóbb nem is színházban, hanem divatos kabaréban nevelődött nagyra az a színésznő, aki most egy merész lendülettel otthagya sikereinek helyét.

Medgraszay Vilma, az utóbbi időknek egyik tagadhatatlanul legkiválóbb operettművésznője, összekülönbözött Nagy Endre, a Modern Színpad igazgatójával, a nagyszerű konferansziéval. A primadonna válogatós, finnyás lett a szerepekben, emiatt a műsort nem lehetett biztosan megcsinálni. Azonkívül — és ez hihetetlennek látszik — idegessé tette a taps, nem akart újrázni, arra hivatkozott, hogy fáradtnak érzi magát. Ebből támadt a csetepaté. Nagy Endre hiába kérlete az „istenfi Vilmat”,

volt velük dolga. Igazat ad tehát a jegyző urnak, de rettenetes keserűséggel gondolja át, hogy ő a gyengébb, neki kell engedni, ellene van a másik igazsága, noha ő semmit se tehet arról, ami történt.

Hazamennek. János két éjjel nem alszik. Aztán elhatározza magát, munkához kezd. Egy hét múlva, vidáman, pirosan nevet az új kicsi cseréptető. Jánosok kiköltöznek, az új gazda elfoglalja a cserepes házat. János megkapja a pénzt, beköltözik az utca végén abba a házba, amelyik a feleségére maradt, kifizeti az adósságát, jó dolga van, de egyre olyan sápadt, mint akkor delután.

Ez így tart egészen karácsony tájáig. Akkor, egy csunya, sötét szeles estén kigyuladt az új cseréptető. Az emberek összeszaladnak, fázva, félve, az asszonyok imádkoznak, a pattogó sikoltozó tűz most igazi, fenyegető veszedelem. Nagyn-hezen szétszedik a tetőt. Nagyobb baj nem történik. A esendörök a tüztől egyenesen Jánosért mennek. Nem lehetett egészen rábizonyítani, de három hónapot mégis kapott valahogy. A telet a városban töltötte János. Az asszony előbb sirt, de az ember hangozan, hetykén rakialtott. Újra a régi volt, kiegyenesedett, bort ivott. Nekipirosodott, jól érezte magát. Lerázta magáról a régi terhet, elkergette a fojtogató érzést és vasárnap a templom előtt vidáman, jó barátsággal fog kezelt a cseréptető kárvalott szomszédával.

a nő kedvetlen volt s talán közös megegyezéssel bucsut mondott a kabaré-színpadnak. Nagy Endre azért nem esett kétségbe, a publikum esetről-esetre jól mulat, van móka, éle, tréfa elég, — legfőlegb egy másik szép leánnyal énekelteti el a magukban is csiklandós kuplékat.

Még tartott a háborúság, amikor Beöthy László szerződéssel kinalta meg Medgyaszayt, aki sürgősen boszút akart állni Nagy Endrén és már tanulja is új szerepét, A meztelen asszony-t. Ez lesz a farsangi szezon egyik érdekessége a Királysínházban. Hogy azután mi lesz a primadonnával, azzal talán ő maga sines tisztában. Lehet, hogy a Nemzeti Színházhoz szerződik, de — Isten tudja — talán éppen vissza a kabaréhoz. Mert a primadonnák szándékát a boldog szeszély bírja.

A Király-sínházban estéről-estére a Tancos huszárok-nak tapsolnak most. Rajna Ferenc kedves operettjéhez Szirmai Albert, a vörös és ötletes Szirmai irt pompás muzsikát, a miről még a zenészek is kénytelenek elismerni, hogy nem is olyan „utolsó munka.” Szirmai Albertben, — aki különben doktor jurisz is — sokan Konti József örökösét látják, akinek még a vörös bajuszát is magára vállalta a tehetségével együtt.

Egyik estén megjelent a király-sínházban Buttykay Ákos, a kitünő muzsikus, több klaszszikus zenemű szerzője és a nézőtér első sorából végighallgatta az operett könnyed, kellemes muzsikáját. Az egyik keringő elhangzása után odahajolt a zenekar párkányára és megszólította az egyik cseh muzsikust:

— Milyen finom, elmés, sima ez a keringő. — dicsérte Szirmait, aki vele szemben inkább a könnyebb muzsikát műveli.

— Hja, kedves mester, — mondta németül a cseh — hogy az ember ilyen muzsikát írjon, ahhoz zsidónak kell lenni és vörösnek. Kontinak is ezért ment olyan jól . . .

Bohémia címen újdonságot mutatott be az Uránia s a premiérre azzal az eltökélt szándékkal ment néhány kritikus, hogy Faragó Jenő darabját lehuzzák a sárga földig. Ez az eltökéltség csak az ugynevezett őszinte és meggyőződéses kritikusok tulajdona, akik akár előre is megírhatják a bírálatot.

— No, majd kikészítem én — mondta az egyik.

— Én is kibernetvélom, — duplázott rá a másik.

Szóval: nagy harci robajjal készülődtek a darab végignézésére. A harmadik felvonásban a budapesti bohéméletet vetíti lepedőre a szerző. Felvonulnak az „irodalmi kávéházak” ismert és ismeretlen alakjai — vagy harmincan. „Véletlenül” éppen a kritikusok kerültek így egy csokorba. A lemozgófényképezett kollégák kidüllesztett mellel, széles és meglegedett mosollyal gyönyörködtek magukban. Előadás után megint összeverődtek.

— No, hogy tetszett? — kérdezte az egyik.

— Nem is olyan rossz, — felelt a másik.

— Mit, hogy nem is olyan rossz? Barátom, én mondom neked: kitünő.

— Igazad van, kitünő.

— És mégis kibernetvélod?

— Hát te kikészíted?

— Van is eszembe, — mondták mindketten és bementek a redakcióba és mindketten beváltották a szavukat. Tudniillik az elsőt. Mert a darabot levágták.

Aki
 zamatos, igen finom
 Rumot akar készíteni,
 vegyen 30 fillérért egy
 üveg 351
Rumkivonatot.
 Ebből a rajta levő uta-
 sítás szerint pár perc
 alatt 1 liter finom thea
 rumot készíthet.
 Kizárólagos raktár:
Földes Kelemen
 gyógyszerésznél

Borszivattyúk,
Tömlők,
Szűrők, Kutak,
Pincegazdászati eszközök
 legelőnyösebben
Kovács Soma és Társa
 cégnél 241
ARADON.

TÖRLEY PEZSGÓ
CASINO
TALISMAN
GRAND VIN

5931

Légszeszgyár Arad.

A legjobb kivitelű és legújabb
 légszeszcillárok álló és függő
 gazizzó fényre, valamint a leg-
 jobb és legcélszerűbb szerkezetű
 légszeszfűrdő és fűtőkályhák,
 légszeszvasalók, valamint lég-
 szeszűzhelyek 457

állandó és nagy raktára.

Hajó-u. 3. Légszeszgyár Arad.

Az aradi légszeszgyár által legerősebben legjobban
 minőségű lizzótestek a következő helyeken üz-
 letekben kaphatók darabonként 60 fill. arban:
 Forray-u. 2/b. Müller J. és Fia, vegytisztító
 intézet.
 Aizel Péter-u. 2. Diamant Ferenc, villany-
 szerelő.
 Andrásy-tér 25. Tapolcsányi Gyula, kofe-
 árú üzlet.
 József főh.-ut 11. Müller J. és Fia, vegy-
 tisztító intézet.
 Erzsébet-u. 13. Lieker Viktor, fűszerkeresek

MEGHIVÁS

az újaradi takarékpénztár részvénytársaság által,
 folyó évi január hó 31-én, délelőtt 10 órakor,
 saját helyiségében tartandó

XXXIX-ik évi rendes közgyűlésre.

NAPIREND:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes válaszlása és a jegyzőkönyv vezetésére egy jegyző jelölése.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése az 1908. évi zárszámadásokról, indítvány a tiszta nyereség felosztásáról és a felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.
3. Esetleges indítványok.

Azon t. részvényesek, a kik ezen közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkéretnek, hogy saját nevükre szóló részvényeiket az alapszabályok értelmében folyó évi január hó 30-án déli 12 óráig az intézeti pénztárnál tértívny mellett letéteményezni sziveskedjenek.
 Ujarad, 1909. évi január hó 14-én. **Az igazgatóság.**

Az újaradi takarékpénztár részvénytársaság
XXXIX-ik évi zármérlege 1908. évről.

Vagyon.			Teher.
Pénztár készlet	47275 09	Részvénytőke	200000
Válto tárca	2066619 60	Tartalékalap	200000
Jelzőlogkölesönök	893520 07	Rendkívüli tartalékalap	9114
Tulajdon állam és értékpapírok		Nyugdíjalap	12831
K. 50000.— n. é. kor. jár. á 91.—	45500	Házertékesökk. és feuntart. alap	5000
1 drb. tiszai sorsjegy	328	Betétek	2811363 83
Folyószámlai adósok	45828	Letétek	1421 10
Más int. elhely. betét (Aradi I. tkpzt.)	14349 08	Előre felvett kamatok	15859 78
Áruelőleg	171729 48	Nyereség:	
Ingtatlanok:	29002 64	1907. évi áthozat	6300
20 sz. fő-utcai ház	47000	1908. évi nyereség	59210 82
Leltár	2900		
leírás	300		
Hátralékos kamatok	3176 12		
	3321100 08		3321100 08

Ujarad, 1908. december 31-én.

Pommersheim s. k., **Hartmann s. k.,** **Netter s. k.,** **Theis s. k.,** **Szádorf s. k.,**
 pénztáros. igazgató. igazgató. igazgató. könyvelő.

Alólirottak a mérleget és a nyereség- és veszteség számlát, úgy minden üzleti könyvet ismételve be-
 ható vizsgálat alá vettük és azokat mindenben helyesnek találtuk.

Ujarad, 1909. január 13-án.

A felügyelő-bizottság:

Schäffer Béla s. k., **Fehér Ferenc s. k.,** **Herold Rezső s. k.,** **Zircher Antal s. k.**
 elnök. fel. biz. tag. fel. biz. tag. fel. biz. tag.

A felügyelő-bizottság jelentése.

Tisztelt Közgyűlés!

A kereskedelmi törvény, valamint az alapszabályok rendelkezéseire képest az 1908. év folyamán az
 intézet ügykezelését behatóan ellenőriztük és úgy a pénztárt mint az üzle kezelést és a könyvvitelt minden-
 kor rendben találtuk.

Szintugy beható vizsgálat tárgyává tettük az előterjesztett mérleget, valamint a nyereség- és vesz-
 tés-számlát, mely vizsgálatunk eredményeként konstatáljuk, hogy mindkét számlát az üzleti könyvekkel po-
 natosan egyezőnek és a törvénynek megfelelőnek találtuk.

Végre kijelentjük, miszerint az igazgatóságnak az 1908. üzletévben eredményezett Korona 65,510 82
 fillényi tiszta nyereség felosztása és hovaforditása iránti indítványaihoz csatlakozunk, kérve egyuttal, mi-
 szerint úgy az igazgatóság, mint a felügyelő-bizottságnak a lefolyt üzletévre a felmentvényt megadni mélt-
 óztatassék.

Kelt Ujaradon, 1909. január hó 13-án.

528

A felügyelő-bizottság:

Schäffer Béla s. k., **Fehér Ferenc s. k.,** **Herold Rezső s. k.,** **Zircher Antal s. k.,**
 elnök. fel. biz. tag. fel. biz. tag. fel. biz. tag.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Vas- és rézbutor, sodronyágybetét gyár.

Ajánljuk a n. é. közönségnek saját gyártmányunkat,

vas- és rézbutorokban,

a legjobb kivitelben.

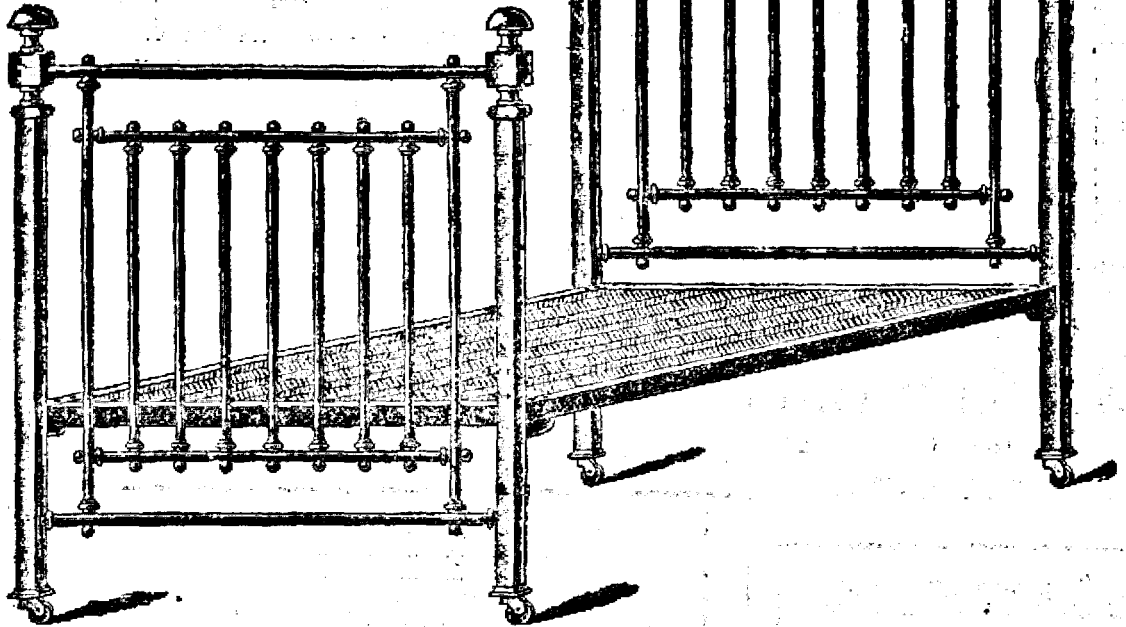
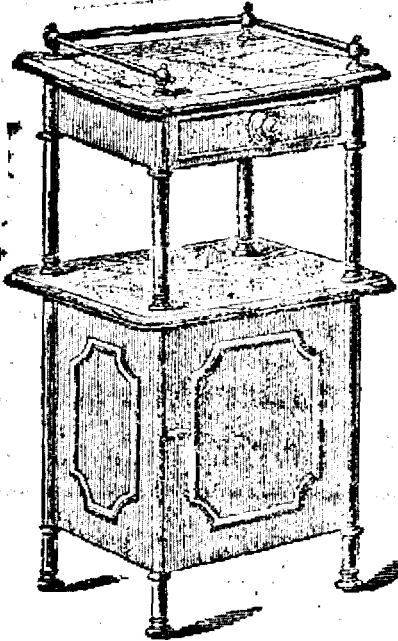
301

Elvállalunk mindennemű javításokat és vasbutor festéseket.

Raktár- és gyárhelyiség: Gulich Lajos-utca 14. sz.

Telefon 423. szám.

== Árjegyzéket kívánatra díj- és bérmentesen küldünk. ==

sodronyágybetétek

vas- és fakerettel, minden méretben, a legerősebb kivitelben kaphatók.

Szíves megrendeléseket kér

tisztelettel

FLEISCHER TESTVEREK.

Valódi orosz, Caravan és chinai

TEÁK

eredeti csomagokban és kimérve

Valódi Jamaikai

RUMOK

ismert saját töltésű üvegeinkben

Legelőnyösebben ösmert bevásárlási hely:

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

201

== ARADON. ==

DEPILLOR

HAJVESZTŐ.

E csodahatású szerrel minden oly helyről, a hol a hajnövekedés alkalmatlan, mint arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. Ara utasítással 1 korona.

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul

a Hajós-féle ANAGALLIN használatával. Nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű.

Ára utasítással 70 fillér.

Ovakodjunk az utánzatoktól. Csak olyan készítményt tessék elfogadni, ahol „Anagallin” szó látható.

Fagyviszketegségeknek

biztos megszüntetésére,

Fagydagánaknak

gyors elmulasztására kitűnő hatású szer a

„Frigin” (törv. védve.)

Egy üveg ára ecsettel együtt — 70 fillér.

Vigyázzunk a „FRIGIN” névre.

Ideális, legjobb,

legtartósabb

amerikai

Gummi-óvszer

== NEVER. ==

6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

A fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

191

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Egy próba mindenkit meggyőz arról,

Benzoe-Tejcréme

hogy a **legszebb fehér arcot és kezet** csak a már 15 év óta általánosan közkedveltségnek örvendő és ártalmatlan **Kárpáti-féle** használata által lehet elérni, mely eltünteti úgy felnőtteknél, mint gyermekeknél szeplőt és minden arctisztatlanságokat, fagyást és bőrbetegségeket. — **Zsirtalan, ideális szépítőszert.** 1 adag 1 korona, mely 2 hónapra elegendő. Kapható a feltaláló **Kárpáti János** gyógyszerésztárában Arad, **Boros Béni-tér 15. sz.** — Továbbá droguériákban.

Csak akkor valódi, ha az itt látható védjeggyel van ellátva. Utánzatoktól óvakodjunk.

POROSZ és MAGYAR KÖSZÉN

KOKSZ (PIRSZÉN)

blombázott zsákokban,

ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN

házhoz szállítva legolcsóbban kapható

ALTMANN EDE-nél

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán.

Telefon 46. 431 Telefon 46.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásvak

Eger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

"NÁDOR" GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Eljert!

Eger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Arpad, Kreisz Geza, U. Kon-suth Pál, Ripp Lajos, Rozsnyay J. örök, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerésztárában. Vojtek és Wolsz droguériáknál.

Győrökön: Masznyik Daniel gyógyszerésztárában.
Magy.-Pécskán: Adler Gy. Lajos gyógyszerésztárában.
Ó-Pécskán: Rokszin János gyógyszerésztárában.
Simándon: Csiky Lukács gyógyszerésztárában.
Szikszón: Püredy Ede örök. gyógyszerésztárában.

6005

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

ÜVEGCISZOLÓ-, MŰVEGEZŐ- ÉS TÜKÖRGYÁR

ARADON, V. PÉCSKA-UT 17.

TELEFON 525.

TELEFON 525.

1908. október 21-én szerdán megkezdte üzemét.

Elvállalja: Csiszolt és sima tükrök, rézbe-foglalt és egyéb művegezesek, modern kirakat berendezések, ed-zett üvegtáblák, velencei tükrök stb. gyors és jutányos elkészíté-sét. Régi tükrök új fon-csorozása mérsékelte árak mellett.

361

A hölgyek tudják legjobban, mily fontos a **szép üde arc**, mily hatalom és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, fess, megnyerő külsejű és kedves legyen, hanem a legfonto-sabb, hogy az arcbőre tiszta legyen.

A nők tudják ezt és azért igen nagy gondot fordítanak az arcbőr ápolására és a szépség emelésére.

A Földes-féle Margit-Creme

az egyedüli szer, mely 5-6-szori használat után eltávolít kiütéseket, pattanásokat, szeplőket, májfoltokat és az arcot hófehérré teszi.

A Földes-féle **MARGIT-CREME** páratlan és csodás arc-szépítő és a szépséget megőrző hatását mi sem bizonyítja fényesebben, mint azon körülmény, hogy a Wienben rendezett „Ausstellung für Moderne Gesundheits und Schön-heitspflege“ nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert.

A **MARGIT-CREME**, miként azt számos vegyvizsgálat igazolja, ment minden káros anyagtól és így az arcot, bár-mily ideig használják is azt nemcsak nem rontja, hanem késő öreg korig ifju üdeségében tartja meg.

Haszniti!

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Kapható az egész világon. Ár 1 korona.

281

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár

nyereménykötvényei 561

Huzás:

1909. február 5-én, főnyeremény 300000 K.

1909. június 5-én, főnyeremény 300000 K.

1909. október 5-én, főnyeremény 600000 K.

Ajánlom a pesti hazai első takarékpénztár egyesület nyereménykötvényeit, készpénzfizetés mellett, a budapesti tőzsdén jegyzett árfolyamon (ma ca 106 korona.)

Előleget 90 koronát nyujtok minden darabra 6% kamat mellett.

Goldschmidt Sándor

banküzlete, ARAD.

PAGLIANO-SYRUP

Legjobb vértisztító szer

ERNESTO PAGLIANO profesor Nápolyban.

Calata S. Marco 4.

488

Bevezette a hivatalos olasz gyógyszerkönyvbe. **Kitüntette** a gyógyszerészeti kiállításon 1894-ben, a Hygienikus kiállításon 1900-ban és majlandi nemzetközi kiállításon 1906-ban az **aranyéremmel**.

Üvegekben, dobozokban (poralakban) valamint comprimált táblákban (pizulak) minden nagyobb gyógyszerésztárában kapható

Kérje mindég Ernesto Pagliano, Nápoly védjeggyel. Megrendelés vagy tudakozódás miatt tessék Real-Apotheka Sokrate Braccetti-Ala (Südtirol) fordulni.

**Használt
ólm**
megvételre kerestetik

Globin a legjobb és legfinomabb
Czipó tisztítószer
Egyedüli gyáros: Fritz Schulz jun. részv. társ. Lipcse és Eger.

Alpesi gyomoreseppek

kiváló szer az emésztés elősegítésére és étvágy fokozására.
A fájdalmat csillapítja.

Egy üveg ára 1 kor. 40 fill.
Dr. Rozsnyay József

„ÉTPORA“

célszerű keverék az emésztés fokozására és a fölösleges
gyomorsav lekötésére.

Egy doboz ára 70 fillér.
Kapható egyedül csak:

Rozsnyay Mátvás

gyógyszertárban 371
Arad, Szabadság-tér.

ALKALMI VÁSÁR:

5979

40—45 méter maradék

feltétlenül színtartó oxford, kanavász, zefir, vászon, flanel és di-
vatbarchentből álló, küld utánvétellel összeválogatva csak

15 koronáért.

Maradék nagyság: 4—14 méter, tehát minden darab jól felhasználható.

KARL KOHN NACHOD, vászonszövődéje (Cseh-
ország) 20. szám.

MIERT LEGJOBB MATILD CZIPÓ CRÉM??

mert a

MATILD CZIPÓTISZTÍTÓ CRÉM
vizhatlanná teszi a bőrt és tartós fényt kölcsönöz
a czipónek.

MATILD CZIPÓ CRÉM

kapható mindenütt.

Egyedüli készítője

Schärer J.

Arad, E. Választo-utca 1/a.

— Viszont eladók magas arkedvezményben részesülnek. —

Hus-árjegyzék.

Van szerencsém a vevőim és a vevő közönséget értesíteni, hogy a mai nap-
tól tetemesen leszállítottam a husarakat.

Mint elismert elsőrendű mézárszékembe csak kizárólag hizott gőbő ökör-
hust árusítok, ugyszintén kizárólagosan fiatal borju hust, legprimább sertés husok,
ugy zsir, szalonna és hájak tetemes árengedménnyel nagybani bevásárlásnál.

Sonkák, sódar, karéj füstölt, kolbászok friss és füstölt, uradalmak részére pör-
kólt szalonna nagy mennyiségben

napi árban.

Hus árak különként:

1. rendű pecsenye hus	68. kr.	Sertéshus prima	68. kr.
Leves hus	64. kr.	Sertés karaj	80. kr.
Szegy hus	52. kr.	Füstölt sonka, sódar és	
Fiatal borju eleje	60. kr.	karéjmélyen leszállított ár	80. kr.
Fiatal borju szelet	80. kr.	Füstölt és friss kolbászok	80. kr.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, maradtunk tisztelettel

Mányi M. és Tsa

Boros Béni-tér. Vanicsek-ház.

Tisztviselők figyelmébe.

Az O. magy. l. ált. tisztviselőegylet, kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferencz-József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult- állami, megyei és városi tisztviselőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyetli ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácsokkal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

Elismerő oklevél: Nyiregyháza Kitüntetve: Pécs, Temesvár.

„Lapidim” tüzalágyítógyár részvénytársaság

Nagyberezna, Ungmegye.

Aradi iroda és főraktár: — Spira Mórnál. Andrássy-tér 3. szám.

Telefon szám: 630. sz.

„Lapidim” segítségével aprófa használatra nélkül gyújthatjuk meg a tüzfát; erre szolgál a legkisebb, tehát legolcsóbb tüzalágyító. Követlenül minden más gyújtóanyag igénybe vétele nélkül lehet a szénalágyító „Lapidim” mal, a kőszén és pirszén (koksz) meggyújtani. A kőszén alágyítását, melyre eddig kőszénre kellett tüzfát pazarolni, szintén a „Lapidim” mal kényelmesen előíthatjuk. Még lényegesebb a meztakarás a szénalágyító használataánál, minthogy ez a tüzfát (nemcsak az aprófa) teljesen nélkülözhető teszi a tüzfát, még sem kerül 3 fillérről többé. Számosított öszezget képvisel az a megakarítás is, melyet azáltal érünk el, hogy minden alágyítást egy darab „Lapidim”-mal eszközölünk. A fával való alágyításnál nem állott eddigkor pontosan mértéket tartani és neha egész felesleges módon pazaroltuk a mindinkább dráguló tüzfát.

Kapható minden fűs er. vegyes, festék és vaskereskedésben.

Nagy és kiskereskedelmi raktár: Nagy Farkas, Kneffel Károly és fia, Pollák József és Weisz Dávid üzleteiben. — Vízszinttelárúknak megfelelő kedvezmény.

Eladó 25, 10, 5, 2,

ő szesen 42 db, teljesen befizetett, 200 kor. névértékű

Pankotai Gazd. és Iparbank Részvény

elfogadható áron, rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett. — Cim a kiadóhivatalban.

Nem kell London. Nem kell Paris. Nem kell Bécs. Nem kell Budapest. Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mérték utáni

CIPÓKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER UTÓDA

orthopéd és divat cipőasztóban

ARAD, Szabadság-tér 4 szám

Aradon is lehet kapni! A legkényesebb igényeknek is megfelelő mérték utáni

SEELINGER UTÓDA 320

Brecska Károly

állami cipész tanfolyam szakintője

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz

Zsinor,

gomb, bojtok

rojtok

állandóan raktaron tartatnak.

Gyermek ágyhálók

bármely színben, pontosan, mére szerint készíttetnek. — Minden e csakra vágó munkát a leggyorsabbal készít.

Telefonon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít lakarek-tűzhelyeket, sár és folyosókerítése, épület vasalások, görredőnyök, csapilenszók, vas-ágyak, kertli székek, padok, asztalok tömör vasból, valamint mind a szakmába vágó munkák a lakosokba arak mellett.

Érdelt szerítésre vastkosarát kaphat.

Vitelti megrendelések pontosan és gyorsan készülő letelnek. 446

Nagy vasalások sárkerítés mintárból készíttetnek nagy-ságban. A minták megkínthetők a műhelytelepen.

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy Deák Ferenc-utca 33. szám alatt egy

előnyomda, himzés és fehérnemű varrodát

nyitottam, ahol elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, melyeket a legdiszesebb kivitelben és a legjutányosabb árak mellett készítem.

Tisztelettel 401

VAJDA JÁNOSNÉ.

Hímző fehérnemű varróleányok felvételnek.

Legideálisabb szer az arcz és kéz bőrének ápolására az

„FIZOR”

mely a legkényesebb követelményeknek is teljesen megfelel.

Orvosilag ajánlva.

Kapható a gyógyszárakban és gyógyszer-árú üzletekben.

Főelárúító hely: 442

WOJTEK ÉS WEISZ

gyógyszár nagykereskedő araknál Aradon Kapható Hegedűs Gyula üzletében

Reg. ár: 1 korona 20 fillér.

Megerkeztek a téli divat újdonságok!

Brunner Béla

ur divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.

Forras-utca sarv. gróf Nádasdy-palota

Ajánlja dusan felszerelt árurak-árát, nol a legszebb és legdivatosabb kalapok, ingek, gallérok, kézelők, nyakkendők, keztük, zseb-kendők, harisnyák, sétatotok és esőernyők, stb. kaphatók.

Nagy választék férfi sport és gyermek sapkákban!

Divatújdonság francia és olasz

állatszer különlegességekben.

Kamerth J. pécsi keztügyár főraktára.

Olcsó arak. Pontos kiszolgálás. Tisztelt naprendelések azonnal elkészíttetnek.

Paladics György

épület- és butorasztalos

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására adni, hogy Deák Ferenc-utca 33. szám alatt egy

épület- és butorasztalos

műhelyt nyitottam. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát. Épület, butor, portál- és iroda-bereendezések a legszebb kivitelben a legjutányosabb árak mellett.

Tisztelettel 481

Paladics György,

épület- és butorasztalos.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a mai napon Hirsch Antal cégünk-től barátságos uton megvált és 7 év óta Márton és Hirsch cég alatt fennálló szabóüzletünket ezentul saját nevem,

Márton Jakab

név alatt fogom vezetni

E cégváltozás közzététele ki-séretében meg kell jegyezmem azt, hogy az üzlet vezetésében legfőbb törekvésem továbbra is üzletfeleim legmesszebbmenő igényeinek pontos kielégítése marad, miért is bátor vagyok további szolgálataikra magamat készséggel felajánlani.

Teljes tisztelettel

Márton Jakab,

566 férfi szabó.

Zálogtárgyakról

zálogcédulákat, briliáns és gyémánt köveket, tört aranyat veszek.

Születési, névnap, nász és menyasszonyi ajándékok

arany, ezüst és

ékszertárgyakban

rendkívül olcsó árak mellett kaphatók.

Farkas J. Streicher

Arad, Tökölv-tér 1.

70-909. tkvi szám.

Póthirdetmény.

A borosjenői kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Beles József ternovai lakos végrehajthatónak Detta Pál ternovai lakos, végrehajtást szentvedett elleni 162 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében 7675-908. sz. a kibocsájtott árverési hirdetményben, a ternovai 749. sz. tjkvben A. I. 2-6. sor, 2067/b2. (260-262/b2.) (2733-2734/at.) 8070 e., 8288 a. hrsz. a foglalt ingatlanokra 725 kor. kikiáltási árban, Ternova községhezánál megtartandó és 1909. évi február hó 16-án d. e. 10 órára kitűzött árverés, az 1881. LX. t.-c. 167. §. alapján, a pankotai népbank végrehajtható érdekében is 80 kor. tőkekövetelése s járulékal kielégítése végett megtartatni fog. Borosjenő, 1909. évi január 5-án.

Székel, kir. bíró.

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szívhat.

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHUVELY.**Ágybavizelés.**

Azonnali szabadulásért jótállás. Felvilágosítás díjtalan. Kor és nem megadható. Fejyes köszönőlevelek. Orvosiilag ajánva.

„SANITAS” Intézet
VELBURG P. 124. Bayern. 6004

Hatásában
Felülmúlhatatlan

a kellemes ízű, friss Hajós fele

Csukamájolaj

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt; hatalmas tápanyagánál fogva az orvosok előszeretettel rendelik.

Ara egy üvegnek 2 korona.

**Köhögés,
Rekedtség**

elnyálkásodás ellen elismert kitűnő hatású szer a

„Tussinál” cukorka

ara 60 fillér. és

„Tussinál” thea

ara egy doboznak 50 fillér.

Dr. Graur Victor aradi fogorvos antisept. szájvizének és fogporának egyedüli raktára.

Egy üveg szájviz 2 korona.

Egy doboz fogpor 1 korona.

Legjobb fekete, le nem mosható

HAJFESTŐ

a Hajós-féle

MELOGEN.

Ara 2 korona.

Kapható a készítőnél: 191

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárterében

Arad, Andrásy-tér 22., megyeházzal szemben, továbbá minden gyógyszerárter, illatszertár és drogeriában.

Köszönet

Belföldi szonok
Purcz szon
Karmin szon
Osztrai Kovács szon
Kaktusz
Brikett
Faszén

Köszönet

Szállít waggonszámra, valamint évi kötésre

Klár Andor

DEBRECZEN, Miklós-utca 23. szám.

Telefon: Debreczen 443. Sárogyeim: Klár Andor.

Kérjen ajánlatot.

Meszet

Kizárólag fával épített biharmegyeri (Élted-Név-Mezőteleg) fehér darabos mesz. Évi termelés 1000 Waggos.

Meszet

7669 908. tkv. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A világi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Schwarz David végrehajtónak, Argyelán György végrehajtást szenvedő elleni 58 korona 62 fillér tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében az arverést elrendelte, az aradi kir. törvényszék illetve a világi kir. járásbíró területén lévő, Muszka köz-ég határában fekvő és a muszka 441. sz. tkvi A. I. 1.2. sor 187-8/a. és 1037 hrsz. beltelkes ház és kenderföldre 973 k. mint ezennel megállapított kikiáltási árban és hogy a fentebb megjelölt ingatlan Muszka községében 1909. é. i. február hó 6-ik napjának délelőtti 9 órákor megtartandó nyilvános arverésen a megállapított kikiáltási ár alól eladatni nem fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1891. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeriumi rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1891. LX. t.-c. 170. §. értelmében a bánatpénzre a bíróságnál előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényt át szolgáltatni, az arverési vevő tartozik nyomban a bánatpénzt a vételár 10% ig kiegészíteni.

A világi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Világos, 1909. évi december hó 17-ik napján.

Pavolni,
kir. járásbíró.

589

3-1909. sz. végreh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1891. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VIII-X. ker. kir. járásbíró 1906. Sp. VIII. 1215.4. számú végzése következtében Minerva könyvkereskedő és kiadó rt. budapesti cég javára 500 kor. s. járuléki erejéig 1907. évi január hó 16-án foganatosított kikiáltási végrehajtás útján lefoglalt és 1652 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: házi butorok nyilvános arverésen eladhatók.

Mely arverésnek a világi kir. járásbíró 1909. évi V. 84/6. sz. végzése folytán 230 kor. hátr. tö-

kekövetelés és eddig összesen 45 kor. 86 fillérben bíróság már megállapított költ. égek erejéig Galsa községben, végrehajtást szenvedettnek a községében levő lakásán leendő megtartására 1909. évi január hó 29-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozik ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen arverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet érőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen arverés az 1891. évi LX. t.-c. cikk 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Világos, 1909. évi január hó 17-ik napján.

Thuránszky,
kir. bír. végreh.

593

Kiadó

Erzsébet-köruton 30 szám

1 emeleten

egy külön bejáratu

utcai szoba

előszobával.

Értekezhetni ugyanott

12-től 2 óráig.

Nagymennyiségű**plé-pánt és maculatura**

jutányos áron

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

UJ!

UJ!

Női és gyermek ruha üzlet

Arad, Forray-utca (Gróf Nádasdy palota).

Ajánlja izlésesen felszerelt raktárát, u. m.: női és gyermek ruhákban, csipke és selyem blouzokban. Pongyolák, aljak és blouzok a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig.

Costümök, bál- és gyászruhák 24 óra alatt készíttetnek. A nagyérdemű hölgyközönségnek becses pártfogását kérve maradtam tisztelettel 105

Brüller Lajos

női és gyermekruha üzlete. Arad, Forray utca (Gróf Nádasdy-palota)

Az országos vasutas szövetség szállítója.

Van szerencsém igen tisztelt vevőim b. tudomására hozni, hogy kizárólag csak

saját termésű boraimat

bármilyen kis mennyiségben is árusítom és üvegekben házhoz szállítom. Szőlő termelésemet tett-mesen nagyobbítottam s így módomban van a legmagasabb igényeket is kielégíteni.

477

Tisztelettel

Quirini Sándor

Aulich Lajos-utca 7/E.

Telefon szám 297.

Saját termésű kitűnő tisztán kezelt magyaradi ó és pecsenyeborok

úgy nagyobb mennyiségben, valamint palaczkokban kapható

Winter Adolf

szegvárdi 363

ARADON,

Deák Ferenc-utca 40. sz. alatt.

APRO HIRDETESEK.

Rongált dobozu levélpapírokat, minden elfogadható árban árusítok ki. Üzleti könyvek gyári raktára. Alkalmi vételek könyvek és hangjegyekben. Játékkártyák árusítása. Kerpel Izsó könyv-, zenemű- és papirkereskedése, kölcsönkönyvtára és zeneműkölszönző intézete, Aradon. 262

Kisebb ház nagy telekkel a Boros Béni-tér, Szabadság tér, Andrássy-ut vagy annak közelében megrételre kerestetik. Ajánlatokat „Nagy telek” jellegével a kiadóhivatal továbbítja.

Ügyes ügynők

magas jutalék mellett felvétetnek az Első Leánykihazasító Egylet m. sz. Gyermekek és Életbiztosító intézet aradi főig. nökségénél. Színház-épület. 538

Tolnai Világlapja

bérlésben és számonként, házhoz szállítva. eredeti árban uszes kedvezmények. Mutatványszám ingyen. Divatlapok! Folyóiratok! 100 000 kötetes kölcsönkönyvtár. Krausz Paulin Színházépület. Telefon szám 511. 291

Egy 2, esetleg három szoba és mellékhelyiségből álló lakás azonnali kiretételre kerestetik! Cím Magyar-francia birtosító főügynökségénél. 592

Tojás-kellető gép

25 korért eladó. Megtekinthető délutánonkint. Geron János Arad, E. Választó u. 62/c. 594

Nősülni óhajtok.

31 éves izr. fiatal ember vagyok. Leginkább vidékre házhoz, vegyeskereskedést vagy vendéglőt vezetni tudok, csak komoly ajánlatot kérek, bátiás leánytól vagy özvegytől 1-2 gyermekkel Seb. M. jelige alatt. 574

Egy szatács üzlet eladó

Világosan Cím a kiadóhivatalban. 591

Kerestetik,

Az első szabadkai Bernstein-léle vizesuborka, ecetes paprika és főzelék Conservgyár részére egy ottani helyi ügynök. Ajánlatok Bernstein Emil Első szabadkai Conservgyár. küldendők. 590

Egy ház,

a melyben kocsmahelyiség és táncsterem van, rövid időn belül eladó. Cím a kiadóhivatalban. 592

Tölgy 596
SZÖLLŐKARÓ
száraz ha itott 7' hosszú kapható
KLEIN B. VILMOS
lakerekeskedőnél Arad.

Van szerencsém jelenteni, hogy Aradon, Szent Pal-utca 1. sz. a.

Mézes Géza

név alatt címfestészeti műtermet nyitottam Több évig tanulmányuton voltam Berlin, Bécs, Nürnberg, Wiesbaden stb. Jelenleg hazatérve szülővárosomban, a mai kor kényes igényeinek megielevelve a tisztelt közönség b. párfogását kérem Készitek üveg, fa és bádogtáblákat modern és izléses kivitelben olcsó árak mellett. 590
Tisztelettel: Mezes Géza, címfestő. Ugyanott egy tanonc felvétetik.

Eladó

Egy utcai emeletes ház legforgalmasabb utcában, jól jövedelmező amortizációs kölcsönrel, előnyös feltételek mellett azonnal eladó. Boczkó-utca 10. szám. Müller Ferenc, tulajdonos. Ugyanott vadászó vadászatra 3 darab új Werndl gyalogsági fegyver töltenyel együtt eladó.

Egy rövid új zongora

eladó Kossuth-utca 41. sz. 601

Intelligens családnál

3-4 fiatal ember kosztot, esetleg teljes ellátást kaphat. Cím a kiadóhivatalban. 602

Heim Ferenc

képesített kőmivesmester

Arad, Jloná-utca 36. szám.

Tisztelettel értesitem a nagy érdemű közönséget, hogy az

Építkezési szakmába vágó

mindennemű új épületek, lakházak, magtárak, istállók építését a mai kor igényeinek megfelelően a lehető legjutányosabb árban készítek, ugyszintén célszerű átalakítások és kisebb-nagyobb javításokat, s megbízás folytán a szükséges tervezetek készítését a legelőnyösebb feltételek mellett vállalok. Miért is a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, tisztelettel

Heim Ferenc,

475 képesített kőmives mester.

500 koronát

fizetek annak, aki Bartilla-fogviszónak használatával mellett, üvegje 80 Hl. valaha is net fogfájást kap, vagy a szája büszkült Bartilla A. örökösöl, (E. Winkler) Wien, 1911 Sommer-gasse 1. — Kapható Aradon mindor gyógyszerárban, különösen Földes Kelemennél, Deák Ferenc-utca 11. sz. és Rozsnyay Mátyásnál, Szabadság-tér. Kérjük mindenütt határozottan Bartilla-főle fogvizet. Hamisítványok teljelet 101 díjaztatnak 622

„MOLLY”

törvényesen védve

a jelenkor legjobb kézfinozítója.

TAGADHATATLAN,

hogy a teljes szépség egyik főkéllé e a szép kéz, amit most már könnyen elérhetünk a

„MOLLY”

használatával, miután ezen kitünő hatású és teljesen ártalmatlan szer még a legelhanyagoltabb kezét is háromszori bedörzsölés után bársony simává és habfehérré teszi.

Egy üveg ára: 1 korona.

Kapható: Vöröskereszt Drogéria

ARAD, Weitzer János-utca 2.

Városi és megyei telefon 455. 226 Városi és megyei telefon 455.

ÚJÉV

UTÁN

mélyen leszállított árak!

ALKALMI AJÁNDÉK

elismert legolcsóbb, legnagyobb választék

Fischer Simon

nagyáruházában

Arad, Szabadság-tér 12. szám.

Csendes háború.

Bank-vita a folyosón. — Andrássy és Justh pártja.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, január 23.

A tegnapi válságos feszültséget ma csöndes háboruszkodás váltotta fel. Ugy látszik beteljesedik *Apponyi* tegnapi mondása: döntésre csak pár hét múlva kerül a dolog. Csak február közepe felé dől el, hogy sikerül-e a magyar kormánynak a kartellbank ellen tornyosuló akadályokat legyőzni, vagy nem. Addig a két kormány tanácskozik, itthon pedig a két ellentábor, a hatvanhetesek és a *Justh Gyula* vezetése alatt álló negyvennyolcasok, csöndes háboruszkodással várják a döntést. Ennek a háboruszkodásnak egyik felvonása játszódott le ma a képviselőház folyosóján, ahol *Andrássy Gyula* gróf és *Justh Gyula* házelnök között érdekes vita volt a bankkérdésről és a helyzet várható alakulásáról.

Mindezekről itt következik tudósításunk:

A Ház folyosóján.

Ma már korán reggel két helyen is szóték a politikai szálakat. A fontosabbik hely *Kossuth* Ferenc lakása volt, ahol *Apponyi* Albert gróf jelent meg, hogy beszámoljon a vezérnek a bécsi utról.

A másik hely a képviselőház elnöki szobája volt, ahol *Dessewffy* gróf főrendiházi elnök bizalmas eszmecserét folytatott *Justh Gyulával* az esetleges bécsi kihallgatás tárgyában. Ez azonban csak amolyan előleges csevegés volt, mert ma délig egyik Háznak az elnöke sem tudta még, hogy mikor kerül a király színe elé.

A két elnök két ellentétes álláspontot képvisel s e két ellentétes álláspontnak kiegyenlítésére vezethető vissza ez a látogatás. A két vezérpolitikus félórát tanácskozott. Tanácskozásuk tárgya, természetesen, a bankkérdés volt s a két ellentétes álláspontnak lehető összeegyeztetése. A főrendiház elnöke, hír szerint, bécsi utazása előtt látogatást tesz *Kossuth* Ferencnél is.

Justh pontban tíz órakor jött a Ház folyosójára, hogy szétnézzen, vajjon meglehet-e már nyitni az ülést, de a folyosón nem volt még más, mint *Günther* igazságügyminiszter és *Somogyi* Aladár, az elsőnek feliratkozott szónok, mire *Justh* azt mondta *Günther*nek:

— Ez így nem mehet tovább.

Alig egy perccel utóbb jelent meg *Wekerle* miniszterelnök, akinek *Justh* ezt mondta:

— Szónok van, de képviselők nincsenek. Bánják is azok!

Wekerle és *Justh* ezután visszavonultak az elnöki szobába és ott vagy negyedóráig tanácskoztak, majd a folyosón még folytatták egy darabig a beszélgetést.

Justh Gyula a beszélgetés után a következőket mondta:

— A miniszterelnök megmondta nekem, hogy meg fognak hívni a királyhoz, de eddig semmiféle meghívást nem kaptam. *Wekerle* két órára vár értesítést Bécsből, akkorra bizonyosat fogok tudni.

Nevetve hozzátette:

— És ez igaz, urak.

Az általános kacagás közepette megjegyezte egy hírlapíró:

— A kégyelmes úr csak a miniszterelnök szavainak megerősítésére mondta ezt.

Közben *Justh* évődött Nagy Györggyel, aki a darabontok üldözéséről szóló indítványában egy szót elírt. Azt írta ugyanis:

— A darabontok „dögvészés lehelletü büze” holott azt akarta írni „bűne.”

Justh váltig boszantotta, hogy így fogja felolvasni: büze. Ugratta azzal is, hogy republikánus létére koronás tulipánt hord, mire Nagy György letörte a koronát a tulipánról.

Feltűnést kelt a folyosón *Rakovszky* István, *Szterényi* József és *Andrássy Gyula* gróf hosszú és bizalmas beszélgetése. Vigan nevetgélnek a bal keresztfolyosó sarkán.

Benn a teremben pedig lassan csordogál az adóreform vitája. *Polónyi* Gézát hallgatják jókedvűen a képviselők. Az ő példáján kedvet kapott *Fábry* Károly függetlenségi képviselő is és szintén a javaslat ellen iratkozott fel. Alig volt még a neve ott a fekete táblán, már ott volt nála *Hoitsy* Pál, a függetlenségi párt al-elnöke, a javaslat előadója:

— Kérlek — mondta neki — töröldesd le a nevedet. Nem szabad a javaslat ellen beszélni.

— De kérlek — felelte meglepetten *Fábry* — nem tették pártkérdéssé a dolgot. En már más javaslat ellen is beszéltem!

— Mindegy — mondta *Hoitsy*. — Ha nem törölteted le a nevedet, kiteszünk a pártból. *Fábry* erre le is törölte a nevét.

Andrássy és Justh.

Dél felé *Andrássy Gyula* gróf nagy csoport függetlenségi képviselővel elegyedett beszélgetésbe. Természetesen a bankkérdésről volt szó.

— Én értem — mondta — hogy a függetlenségi képviselők ágálnak a kartellbank mellett. De be kell látnotok, hogy ha ez keresztülvihetetlen, meg kell hosszabbítanunk a bankszabadalmat. Ez szolidáris vagyok azokkal, akik a bankközösséget követelik.

A társaság elhüledzését látva, ezt mondta még a miniszter:

— De remélem, ez nem kerül bele az esti lapokba!

Közben kijött a folyosóra *Justh Gyula*, akinek elmondták *Andrássy* nyilatkozatát. A Ház elnöke nagyon felindult ezen a kijelentésen és erős hangon odavágta:

— Azt hiszi *Andrássy*, hogy bármit el lehet érni, ha mi kartellbankról beszélünk és szabadalom meghosszabbításra gondolunk. Nekünk meg kell kapnunk a kartellbankot, különben megcsináljuk a teljesen önálló bankot.

Ezzel elhagyta a társaságot.

Utóbb *Justh Gyula* találkozott *Andrássyval* és azt mondta neki:

— Kérlek, ha te elmegy az én hiveim közé korteskedni, majd én elmegyek az alkotmánypártiak közé és szintén korteskedem. Majd meglátjuk, ki lesz erősebb.

Mire *Andrássy* elegáns vállvonogatással így válaszolt:

— Próbáljuk meg!

Az alatt már nagy csoport képviselő verődött össze. *Andrássy* és *Justh* körül és véletlenül *Sándor Pál* került *Justh*tal szembe, aki szemére lobbantotta neki, hogy kereskedő létére nem propagálja az önálló magyar bank eszméjét. *Sándor Pál* azt felelte, — hogy ő, mint az Omke elnöke mindig az önálló magyar bankot propagálta, míg a kormány bele nem ment a *Benedikt*-féle formulába. Amellett a formula mellett Magyarország inszolvenciáját jelenti, ha 1917 előtt önálló bankot állít.

Neki az a meggyőződése, hogy ezen az állapoton kormányválság sem segít, mert a király csak oly kabinetet fog kinevezni, mely ezt a formulát magáévá teszi és feuntartja. Töröljék el ezt a formulát és én — mondta *Sándor Pál* — rögtön az önálló bank mellé állok.

Justh erre kijelenti:

— Mi készfizető bankot akarunk és akkor a *Benedikt*-formula rögtön magától a papirkosárba kerül.

— Azt nem tudjátok megcsinálni — felelte *Sándor Pál*.

— Akkor leszünk egy nagy ellenzék — volt a *Justh* csattanója.

Ezt a párbeszédet nagy kavarodás követte, mely az ülés végéig tartott és így nyilvánvalóvá lett az ellentét a bank hivei és a bank ellenesei közt, illetőleg *Justh* és *Andrássy*, mint a két csoport vezetői közt.

A bank és a sajtó.

Ugyancsak a Ház folyosóján történt, hogy *Justh Gyula* egy csomó képviselő és újságíró előtt ezeket mondta:

— Csodálatos, hogy a magyar sajtó nem foglal oly egyértelmű állást az önálló bank mellett, mint azt a magyar közönség joggal várhatná. Valóban nem tudom, hogy a magyar sajtó miért nem tud oly egységesen sikra szállni a Magyarországot annyira érdeklő gazdasági kérdésekben, mint legnagyobb ellenfelünk: az osztrák sajtó. Ausztriában sokkal ziláltabbak a pártviszonyok, mint nálunk és az osztrák sajtó mégis teljes egyértelműséggel küzd az önálló bank ellen, mint amely az osztrák érdekeket veszélyezteti. Ha odaát látnák, hogy mi ezekben a kérdésekben egyek vagyunk, azonnal változnék a helyzet és mondhatom, hogy csak a mi előnyünkre.

A jelenvolt hírlapírók *Justh* szavaira azzal válaszoltak, hogy nálunk nemesak, hogy a hírlapok, de a politikusok sem egyértelműek ebben a kérdésben. Sőt a kormány tagjai sem követnek egyező eljárást.

A két kormány tárgyalásai.

Egy optimisztikus forrásból a következőket jelentik:

A két kormány a legközelebbi napokban megkezdte a banktárgyalásokat. A dolog most eljut a döntő stádiumba. Az osztrák és a magyar kormány az albizottságok tagjait határozott utasításokkal fogja ellátni és minthogy e bizottságok tevékenysége lehető legszűkebb határok között mozoghat, előrelátható, hogy a szakreferensek tanácskozása néhány hét múlva befejezést nyer. A két kormány esetleges szubsztrátuma rászorul majd a király végleges szentesítésére. Ha a két kormány tárgyalása alatt a magyar parlamentben és politikai körökben a most forrongó kedélyek lecsillapulnak, több a valószínűség, hogy a tárgyalások békés kompromisszummal végződnek. Ebben az esetben módjában állana a magyar kormánynak a függetlenségi párt részére bizonyos értékes, de nem túlzott vivmányokat kieszközölni.

Egy béketerv.

A *P. Lloyd* értesülése szerint — mint tudósítónk táviratozza — a függetlenségi párt egyik mértékadó tagjának egy kormányprogramja van, amely egy jövődöbéli függetlenségi kormány kibontakozási programja lenne. E program pontjai:

1. *Katonai engedmények* legalább oly mértékben, melyek az eddigi kormánynak alapkiadásai voltak.

2. *Ujonclétszámemelés*, melyet még abban az esetben is megadnak, ha a katonai engedmények nem adatnának mindjárt.

3. Kartellbank.

4. Általános választójog pluralitás nélkül.

5. A függetlenségi párt eddigi sérelmi politikájának feladása.

Végül itt írjuk meg, hogy a képviselőház bankbizottsága 28-án tartja első ülését.

Kimutatás

az izr. jótékony nőegylet bálj jövedelméről.

Nyilvános elszámolás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 23.

Az e hó 5-én megtartott izraelita jótékony nőegyleti bál és kabaret elszámolását most fejezte be a rendezőség. Az elszámolás szerint az **összbevétel 6287 korona 01 fillér volt**, a kiadás 787 korona 92 fillér; a **tiszta maradvány 5499 09 korona**. Ennyi jutott a szegényeknek.

Ez alkalomból a rendező-bizottság elnöke, **Neuman Fürst Mária**, aki fáradozásával óriási érdemeket szerzett magának, a következő jelentést készítette:

Belső köszönetét fejezi ki az egyesület a **nagyközönségnek** már több ízben beigazolt s ez alkalommal is tanúsított áldozatkészségeért, amelyet dus adományok, felülfizetések és a könyhaművészeti kiállításán való részvétele által mutatott be.

Köszönetet mondunk a **rendező-bizottságnak** hűséges, buzgó közreműködéséért. Nagy halára kötelezte egyesületünket **Faragó Rezső** ur, a „Hívó szó” és „Hymnusz a főzőkanálhoz” című vers szerzője, aki ötletes, nagyhatású szerzeményeivel, lényegesen hozzájárult az estély sikeréhez. Elismerő köszönet illeti meg azon ur-hölgyeket, akik a „Kabaret” kiválóan vonzó előadásában résztvenni szívesek voltak és az estély erkölcsi színvonalát emelték.

Hálás köszönetre tarthat igényt a **helyi sajtó** az estély érdekében tanúsított szíves előzékenységéért. Végül köszönetet mondunk **Kulcsár Lajos** urnak a kabaret rendezése körüli szíveségeért, az aradi villamvilágítási r.-t. tek. igazgatóságának az estélyhez díjtalanul szolgáltatott világításért és berendezéséért.

A befolyt felülfizetések kimutatása a következő:

Gyóroki Andrányi Károly és neje 300 K., végvári Neuman Dániel és neje 300 K., özv. gyóroki Andrányi Károlyné 100 K., N. N. 100 K., ifj. végvári Neuman Adolf 100 K., Braun Gusztáv és neje 60 K., Neuman Samu 50 K., Neuman Alfréd és neje 50 K., Montag Manó és neje 50 K., Spitzer Ignác 50 K., Haas Béla (Bécs) 50 K., Herzl Bernát (Budapest) 40 K., dr. Steinhardt Mór és neje 30 K., dr. Kovács Marcell 30 K., Wadovsky Gusztáv 30 K., Bing Vilmos 30 K., Ottenberg Tivadar és neje 30 K., Éles Armin és neje 25 K., Brandeis Henrik (Simánd) 20 K., Grimm A. József 20 K., özv. Schulhof Károlyné 20 K., özv. Röth Lipótné 20 K., Révész Adolf és neje 20 K., Salgó Pálné 20 K., Leopold Adolfiné 20 K., Fabry Sándor dr. 20 K., bár. Bányai Antalné 20 K., Deutsch Fülöp 20 K., Dr. Kronstein Vilmosné 20 K., Dr. Jellinek Henrik 20 K., Mayer Miksáné 20 K., Pollák Vilmosné 20 K., Lengyel Manoné 20 K., Funkelstein József 20 K., özv. Boros Bériné 20 K., Seidner Sándor és neje (Berzova) 20 K., King Géza 20 K., Dr. Toinay János 20 K., Basch Simon 20 K., Löffler Jakab 20 K., Hajos Arpád 20 K., Palmay Lajos 20 K., Winter Adolfné 20 K., Bauer Imre 15 K., Dr. Kell Lipót 15 K., végvári Neumann Károly dr. 15 K., Dr. Rosenberg Miksa 15 K., Reisinger Samu 15 K., Glück Károlyné 10 K., Kuttu Gyuláné 10 K., Fabian László 10 K., Papp J. János 10 K., Stankovits Emília 10 K., Roth Zsiga 10 K., Spitz József (Zám) 10 K., Walder Gyuláné 10 K., Spitz Tivadarné (Zám) 10 K., Weisz David 10 K., Schön Oszkár (Budapest) 10 K., főtiszt. Lakatos Ottó 10 K., dr. Révész Mór 10 K., dr. Somogyi Gyuláné 10 K., Fischer Irén 10 K., Schäffer Henrik 10 K., dr. Fleischer Samuelné 10 K., dr. Steinitzer Pálné 10 K., Abelesz Zsigmondné 10 K., özv. Roth Bernatiné 10 K., Leopold Zsigmond 10 K., dr. Bertész Miksa és neje 10 K., Fuchs Arnold és neje 10 K., Steiner J zsef és neje 10 K., dr. Baruch Hugó 10 K., dr. Keppich Jakab 10 K., Lócs Rezsős és neje 10 K., Steiner Ferenc és

neje 10 K., dr. Nagy Sándor és neje 10 K., dr. Groszman Emil és neje 10 K., Kell Manoné 10 K., dr. Robitsék Agost és neje 10 K., Rédl Mór 10 K., Bewei Jónás Dezső (Gyulafehérvár) 10 K., Goldschmidt Sándor 10 K., Varjassy Lajos 10 K., Seidner Bernát és neje 10 K., Deutsch Arthur és neje 10 K., Wallfisch Armin és neje 10 K., Tenner József és neje 10 K., dr. Vadasz Ármánd és neje 10 K., Csillag Lajos és neje 10 K., Fuchs Ignac és neje 10 kor., Mayer Danielné 10 kor., Keller Izsó 10 kor., Nemes Géza 10 kor., N. N. 10 kor., Fodor Gyula és neje 10 K., Szabó Albert 10 K., Dr. Lakatos Izsó 10 K., Dr. Székely Inigó 10 K., Dr. Bácskay Béla 10 K., Dr. Kann Sándor (Bpest) 10 K., özv. Hauser Károlyné 5 K., Frank főhadnagy 5 K., Singer Gyula 5 K., Fodor Zsigmond 5 K., Müller Károly 5 K., Gutzjahr Mihály 5 K., Dr. Mandl Vilmos 5 K., Dr. Fodor Ödön 5 K., Dalmóky Nagy Lajos 5 K., Hegyi Albert 5 K., özv. Purgly Lajosné 5 K., Geller Béla műszaki tanácsos (Makó) 5 K., Kovács Jakab 5 K., Vörös Henrik 5 K., Tenner László 5 K., Freud Fülöp 5 K., özv. Bing Edéné 5 K., Aufrecht Miksa 5 K., Dr. Éles Béla 5 K., Sármezey Endre 5 K., Sáriot Domokos 5 K., Mandlne 3 K., Dr. Szende Tivadar 2 K., Stengl Dezső 1 K., Heim Izsó 1 K.

Aradon, 1909. jan. 22-én.

Neuman Fürst Mária,

elnök.

Kirabolták az aradi postát

Félmillió korona eltűnése.

Álarcos gonosztevők.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 23.

Ma reggel megdöbbentő hír járta be a városi. Mindenki arról beszélt, hogy az aradi postahivatalt kirabolták és félmillió koronát elvitték a hivatalból. A hírt eleinte kételkedéssel fogadták, de nemsokára valónak bizonyult. Legelőször az **Aradi Közlöny** rövid rendkívüli kiadásából értesült a publikum a paratlan vakmerőséggel végrehajtott büntény részleteiről. Lapunk rendkívüli kiadása már a kora reggeli órákban megjelent és tájékoztatta a közönséget, egyben pedig kellő értékre szállította le azt a kalandos hírt, mintha a rablásból kifolyólag többen megsebesültek volna. Nem sebesült meg más, mint az államkincstár, amelynek testéből egy félmillió koronát úgy téptek ki, mintha egy óriásból valami nagy darab húst vágtak volna ki. Zordonan, röviden szólva: az államkincstárt súlyosan megvagták.

Annnyit már most is megállapítottak, hogy a rablást három álarcos alak követte el. Ezek a viszonyokkal teljesen ismerősök, akik tudják: hogyan lehet a postára éjjel után bejutni. Csak azok követhették el a büntényt, akik tudják, milyen keves eszköz áll rendelkezésére a postafőnöknek a hivatal éjjeli őrzésére.

A viszonyokat kitűnően ismerő haramiak a következőképen követték el a rablást:

Ma, szombaton kevéssel éjjel után, amikor már a posta nagy kapuját becsukták, valaki kopogtatni kezdett kívülről.

— Ki az? — kérdezte belülről az öreg, szinte tehetetlenségig öreg éjjeli őrs almos hangon.

— Expresszlevelet akarunk feladni.

Az öreg ajtót nyitott s egy magas alak háttal fordulva belépett a kapun. Ebben a pillanatban az állva felalomban szenderegő öreg szolgát hirtelen megragadta az erős alak és meg mielőtt az segítséget kiálthatott volna, egy nagy kendővel betömte a száját. Mindez egy szempillantás alatt történt. A következő pillanatban meg két álarcos, farsangi maszknak öltözött alak ugrott be és vékony kötéllal összekötözték az öreg szürös éjjeli őrt. Az egyik magával vitte az öregot a kapubejárattól balra levő helyiségbe, ahol a postatakarékpénztár hivatala van. Jól tudta, hogy az egész udvaron egyetlen élő ember sincs ilyen időben, hát nyugodtan behatolt a helyiségbe, amelynek vékony ajtaját egy lökessel betörte.

Odabent a kis kézi villamslámpa fénye mellett hamosan megtalálta a kis vaskasszát, amelyet magához vett. Ebben a hivatal állítása szerint 150000 korona készpénz volt. A rabló azután meg fektetette a többi szekrényeket és fiókokat is, amelyekben azonban csak néhány száz koronát talált. Megkérdezte az öreg őrtől:

— Hol van meg pénz?

A betömött száju kapus integetett, hogy nem tudja. Ekkor a rabló kivett zsebéből két töltött revolvert, azután kivette az őrs szájából a kendőt és ezt mondta:

— Ha egy hangot is ad, a halál fia.

Az öreg ember beszéd helyett remegni kezdett. A haramia ekkor a zsebéből egy nagy darabszalonnát és kenyeret vett elő, leültette az öregot a földre, maga is mellé telepedett és azt mondta:

— Na, most együnk.

Az öreg őrnök földvidult az arca:

— Szalonna, — susogta és jóízűen kezdett falatozni.

Ezalatt a két rabló az épület másik szárnyán operált nagy sikerrel. A bejárattól jobbra a földszinten van az utalványok feladási osztálya, amelynek ajtaja szintén olyan vékony deszkából van, mint az épület többi részében. Kissé erősebb nyomás és az ajtó szinte zajtalanul felpattant. A rablóknak nem is kellett nagyon óvatosan dolgozni, mert hiszen tudták, hogy az őrs a társuk vette partfogásába, más elő leny pedig nem órkodik a postán. Az emeleten két élő ember működik éjjelután: a telefonos hölgy és a telefonhivatal előszobájában egy másik elaggott szolgá, aki híven teljesíti kötelességét: alszik, mint a tej.

Ebben a tudatban a két rabló a legnagyobb lelki nyugalommal működhetett. Tudták, hogy hajnali fél negyig, amíg a budapesti vonat postájának előkészítése megkezdik, nem zavarja meg őket senki. A postautalványok feladási osztályában ugyanolyan munkát végeztek a rablók, mint a másik oldalon a postatakarékpénztárnál a társuk. Emitt is magukhoz vették a kézi vaskasszát, az asztalfiókot feltörték és a pénzeket magukhoz vették. Itt csak 80,300 koronát találtak. Azután fölmentek a lépcsőn és egyenesen a telefonhivatalhoz tartottak, mert tudták, hogy a táviróhivatalban éjjelután senki nincs. A telefonhivatal előszobájában a földön horkolt a másik öreg őrs. Itt még könnyebb dolguk volt a rablóknak. Egyszerűen betömtek egy kendővel az alvási miatt úgy is nyitva maradt száját még mielőtt az öreg egy mukkot is mondatott volna. Amikor kinyitotta a szemét, két revolvereső meredt feleje:

— Meg ne mozdulj, mert halál fia vagy.

Az öreg nyugodtan türtte, hogy a kezét a lábához zsinegejék.

Amikor ezzel elkészültek, a telefonos kisasszonyok termébe vezető vékony üvegajtót egy lökessel benyomták. A telefonkezelőnő a diványon szenderegött. Még ideje se volt gondolkozni, honnét hall zajt, amikor a két haramia a revolverüket előre tartva telepett.

— Egy hangot se, különben vege az életnek, — mondtak elváltoztatott hangon.

— Mit akarnak?

Pénz. Mind, amennyi csak van.

— Nálam nincs.

— Tudjuk, De a táviróházban van. Vezessen át bennünket. De egy szót se, különben, — mondta az egyik és a revolvert a hölgy felé nyújtotta.

A telefonkezelőnő remegve engedelmeskedett. A szomszédos szobákba vezette a rablókat. Ott van ugyanis a táviróhivatal. Megmutatta hol van a kézi pénztár, amelynek tartalmát a gonosztevők magukhoz vették. Közel tízezer korona volt benne. Amikor ez megtörtént, visszamentek a telefonszobába és ezt mondták a nőnek:

— Most mi az ön kezét hátra kötjük. Ne ellenkezzék, mert baj lesz.

Ezt meg is tették. A hátrakötött kezű hölgy

kötelmét az ajtókilincséhez erősítették és ráparancsolták, hogy ne kiabáljon.

— Ugy is hiába kiabál, — mondták — az egész személyzet össze van kötözve. Nem ér vele semmit.

Ezzel nyugodtan lementek. Odalent az őreg szolgát is az egyik hivatalajtóhoz költöztek beülni és eltávoztak. Fél óra alatt történt az egész rablás és félkettő után már az utcán voltak. Hogy hova lettek, nem tudjuk. De az a szomorú, hogy a rendőrség se tudja.

Persze, ez a rémes eset nem történt meg. De határozottan megtörténhetik, ha a katonai parancsnokság sürgősen nem rendel ki a postához katonai őrszemet, amelyet egyetlen nagy városban sem nélkülözhetnek.

A Polónyi—Zsitvay affér.

Csorba István nyilatkozata.

— Távirati tudósítás.

Arad, január 23.

A nagy hullámokat felvert Polónyi—Zsitvay-ügyben ma megszólalt a harmadik érdekelt is, Csorba István a volt igazságügyminiszteri irodaigazgató, akire a volt igazságügyi miniszter, Zsitvay elleni vádjait tulajdonképpen alapította. Az irodaigazgató nyilatkozata teljesen egyező Zsitvay tegnapi kijelentéseivel és mind jobban és jobban kitűnik, hogy Polónyi vádjából egy szó se igaz és a volt igazságügyér, aki a nyilvánosság előtt akarta pellengérré állítani a törvényszéki elnököt, ezuttal alaposan blamirozta magát. A puska elsült, de visszafelé és a párbajnak csupán egy sebesültje van és ez Polónyi, akinek tehetetlen dühöngését és erőlködéseit mindenütt mosoly fogadja.

A Polónyi—Zsitvay-ügyről a következő tudósítást adjuk:

Csorba István az igazságügyminisztérium volt irodaigazgatója, akit Polónyi előterjesztésében megvesztegetéssel, erkölestelen üzelmekkel és egyéb büns manipulációkkal vádolt meg, ma nyilatkozott az *Aradi Közlöny* fővárosi tudósítója előtt. Nyilatkozatában a következőket mondja:

— Már Zsitvay törvényszéki elnök ur elmondotta nyilatkozatában, hogy semmiféle rokonsági fok nem áll fenn közöttünk. Polónyit állítólag Kálós József országgyűlési képviselő informálta rólam. Ez képtelenség, mert Kálós urral soha egy törvényszéken nem működtem. Felettes hatóságommal soha nem ütköztem össze, csupán Polónyi minisztersége alatt vette kezdetét üldöztetésem. Talán nem is egyenesen ellenem volt ez irányítva, mint inkább Zsitvay elnök ur ellen, aki ellen fel volt bősztülve a miniszter, mert csupán hivatalos érintkezést tartott fenn vele, azonban *tisztelegni nem ment el hozzá, hiába jöttek hozzá kérlelni ez irányban Polónyi emberei.* Az ellenem koholt vádaknak és gyalázatos hajszáknak nem közvetlenül Polónyi maga állott a középpontjában, hanem *Imling Konrád igazságügyminiszteri államtitkár, aki nagyon gyűlölt engem a következő okból:*

Imling Konrád fia, *Imling Alfonz* törvényszéki aljegyző a budapesti törvényszékhez lett beosztva. A fiatal ember, aki ideges és kezei reszketnek, nem tudott dolgozni és nem vehették hasznát a törvényszéken. *Szepessy* tanácselnök eltávolítását kérte és ily irányu felterjesztés ment az igazságügyminisztériumhoz. Az akta az államtitkár kezébe került, aki úgy intézte el az ügyet, hogy szóbeli üzenettel há-

rom-négy havi szabadságot engedélyezett a saját fiának. *Imling Alfonz* azt hitte, hogy én foglalmaztam a felterjesztést és boszúból kovácsoltam ellenem a már ismert vádakat.

Államsegély az aradi filharmóniai egyesületnek.

Barabás közbenjárásának eredménye. K-Lippich Elek Aradon.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától —

Arad, január 23.

Írtunk már arról, hogy az aradi filharmóniai egyesület, amely kulturális tevékenységével közhasznú működést fejt ki, államsegélyért fordult a kultuszminiszterhez. Egyben fölkererte *Barabás Bélát*, hogy járjon közbe a kultuszminisztériumban kérésük teljesítése érdekében, mert különben az egyesület csak a legnagyobb erőmegfeszítéssel és anyagi áldozatokkal maradhat fenn. *Barabás* készséggel teljesítette ezt a kérelmet és közbenjárásának eredményét *Mandl Vilmos* dr. egyesületi elnökhöz intézett levelében adja tudtúl. A levélben többek között kilátásba helyezi, hogy *K-Lippich Elek* kultuszminiszteri osztálytanácsos a filharmónikusok legközelebbi koncertjére lejön. A levél különben így hangzik:

Kedves Barátom!

Január 12-iki leveled folytán ma jártam el a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban s beszéltem *K. Lippich Elek* miniszteri tanácsos urral. Kapacitáltam s ő meg is ígerte, hogy *február 7-én lemegy a filharmóniai egyesület hangversenyére.* Reggel indul s a déli gyorsvonattal érkezik. Megígértem neki, hogy én is ott leszek. A napot fel is jegyeztem előzőleg 2-3 nappal vagy telefonon, vagy személyesen figyelmeztetem őt ígéretére. Lehet, hogy leutazásáról irni fog vagy Neked, vagy a polgármesternek, — mert az utóbbival is lesz dolga. Hétfőn 25-én Aradra érkezem, de csak egy napra, úgy, hogy kedden délután a gyorsvonattal már visszautazom. Tehát 26-án délben a sörözésnél találkozhatunk, ahol a továbbiakat megbeszélhetjük.

A zeneakadémia véleményét a Ti kérvényetekre már beküldötte a minisztériumhoz, ahol 2918—909. sz. a lett iktatva. A vélemény igen kedvező, azt mondja *Lippich*, hogyha e szerint kellene segélyt utalványozni, akkor *10000 koronán alul meg se állana.* Azonban neki vajmi kevés áll rendelkezésére. Elég az hozzá, azt proponáltam neki, hogy kérvényeteket már most ne intézze el érdemlegesen addig, amíg meg nem hallgatja működéseket. Már a program is tetszett neki s bizom benne, hogyha a hangversenyt meghallgatja, akkor hajlandó lesz segélyt adni.

Baráti szeretettel üdvözöl

Budapest, 1909. jan. 22.

kész híved

Barabás Béla dr.,

orsz. képviselő.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ *Elített román tanító.* Ismeretes, hogy *Mágyer Miklós* vidrai román tanítót a magyarság ellen való izgatás miatt a kultuszminiszter öt évre eltöltötte a tanítástól. Az aradi kir. ügyészség izgatás miatt pórt indított ellene, de úgy az aradi törvényszék, mint a nagyváradi tábla *felmentő* ítéletet hozott az ügyben. Azonban a Kuria egy hónapi fogházra ítélte. Ezt az ítéletet ma hirdették ki az aradi törvényszéken *Mágyer* előtt. A tanító nemsokára megkezdí büntetésének kitöltését.

§ *Csutak Károly pöre.* Megírtuk, hogy *Csutak Károly* temetésrendező a polgári törvényszék 400 koronára büntette, mert egy pörében teljesen tájékozatlan tanukat hallgattatott ki. *Csutak* felségfolyamodványt adott be ez ellen az igazságügyminiszter útján. Ezt a kérvényt ma véleményezés végett leküldték az aradi törvényszékhez.

Polgári ruhás katonatisztek

— A hadsereg védelme. —

Írta: Egy „közös” tiszt.

A székesfehérvári sajnálatos eseményből kifolyólag rengeteg sok támadó cikket olvashattunk, melyek mindegyikében nemcsak a három garázdálkodó honvédtisztet, hanem az egész hadsereg tisztikarát, nagyjából a legmesszebbmenő rosszindulattal szidták le. Nem akarok a tisztikar védelmére szállani, miután az nem szorul védelemre, csak azt akarom kifejtetni, hogy higgadt katonai megítélés alá véve a dolgot, mily minősítés alá tartozik a honvédtisztek eljárása. Mi is történt Székesfehérvárott? Három fiatal honvédtiszt berugott és ily beszámíthatatlan állapotban összeverekedett egy szintén éjjelező uriemberrel és így helytelen dolog, ha holmi eszeveszett hősködésről esik szó, mert akiben az alkohol dolgozik, az, ha hősködik, hát ezt csak beszámíthatatlan állapotban teszi. Akárhányszor megesik, hogy részeg állapotban, különben nagyon is higgadt uriembernek is összevesznek és esetleg bottal mennek egymásnak. Erről persze nem esik szó. Ha azonban a 10.000 vagy még több katonatiszt közül, egy éven belül, három-négy berugott állapotban nem úgy viseli magát, mint egy apáca, akkor nekiesnek mindegyik felől, s nemcsak az illetőt, hanem az egész hadsereget szidják ilyenkor. Ez határozottan nem igazságos eljárás.

Tán nem is pusztán véletlenségből, az utolsó kardafférek aktív szereplői honvédtisztek voltak. Tehát oly tiszték, akik rendszeren magyar polgárok fiai és a magyar társadalom neveltjei. Miért okolják tehát viselkedésükért különösen a közös hadsereget? Bátran állíthatom, hogy szerényebb és alkalmazkodóbb tisztikar, mint a közös hadsereg tisztikara, aligha van. Már valami különösen bántó provokálásnak kell történnie, hogy a közös tiszték türelme, mely pedig sokszor erős próbákra van téve, megszűnjék. Legjobb bizonyítéka ennek, hogy az osztrák tartományokban és ezek fővárosaiban, Prágában, Grácban, Triesztben, Innsbruckban stb., ahol a különböző nemzetiségek folyton harcban vannak egymással, soha semmiféle tisztí afferről nem hallunk. Ez bizonyára a tisztikar tapintatára és türelmére vall, mert utóvégre ők is különböző nemzetiségek tagjai és a provokálások sem maradnak mindig el.

Mindig azt állítottam, hogy minden társadalomnak, minden városnak olyan tisztikara van, amilyent érdemel, illetőleg amilyent nevel magának. A honvédtisztek — ez régóta elismert tény — sokkal türelmetlenebbek a polgári lakossággal szemben, mint a közösek. Hogy miért, erre talán *Jekelfalussy* honvédelmi miniszter ur adhatná meg legjobban a feleletet, miután ő nem tartja vissza az ítéletét és hamar ítélte a székesfehérvári esetben is.

Sokan abban látják az ilyen dolgok orvoslását, hogy a tisztéknek meg akarják tiltani a kardviselést. Tegyük fel, hogy a székesfehérvári honvédtisztek a kard helyett bottal jöttek volna az éjjeli kávéházba, — berugott állapotban — vajjon kevésbé rosszul járt volna *Weisz* ur? Alig hiszem.

Van azonban egy más módja annak, hogy a tiszték a polgári élethez jobban alkalmazkodjanak és ez nem más, minthogy *legyen megengedve a polgári ruha viselete szolgálaton kívül.* De nemcsak ez legyen megengedve, hanem bizonyos helyiségek lá-

togetásához legyen feltétlenül megtiltva az egyenruha hordása. Teljesen fölösleges, hogy az éjjeli mulatók csak úgy hemzsegenek a fényes uniformisoktól, még ha az ott „működő” hölgyek annak viselőit előnyben is részesítik. Tehát meg kell engedni és részben el kell rendelni a polgári ruha viseletét. Oly katonatisztek, akikben izlés van, amugy is nagyon ritkán mennek egyenruhában és kardosan mulatni. Amig pedig van alkohol, van éjjeli mulató és „kis garnizó”: lesz hébe-korba karcaifér is.

VISSZASZIVÁS.

A Vörös-Hentaller-affér elintézése.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, január 21.

Vörös László volt kereskedelmi miniszter tudvalevőleg rágalmozási pört indított Hentaller Lajos országgyűlési képviselő ellen, mert Hentaller egy hírlapi cikkben azzal vádolta meg őt, hogy miniszter korábban jogtalanul és ok nélkül utalványozott pénzeket az állampénztárból. A bíróság kérte a képviselőháztól Hentaller mentelmi jogának felfüggesztését. A mentelmi bizottság nem akarta ugyan Hentallert kiadni, de a Ház kiadta. A bíróság erre megkezdte ellene az eljárást, de abban most fordulat történt.

Hentaller időközben ugyanis meggyőződött arról, hogy a rendelkezésére bocsátott adatok, amelyek alapján ő Vöröst megvádolta, nem fedik a valóságot, minek folytán az ügy most lovagias utrajutott. Vörös segédeitől Gajáry Ödönt, Az Újság szerkesztőjét és Szapáry Pál grófot kérte fel, Hentaller Tetétleni Armin dr.-t és Komjáthy Bélát bizta meg. Hentaller segédei ezután a következő jegyzőkönyveket vették fel:

Vörös László ur megbízottai előterjesztették, hogy baráti részről arról értesültek, mintha Hentaller Lajos ur akként nyilatkozott volna, hogyha ő előzetesen tudta volna azt, amit Vörös László számadásainak a zárszámadási bizottságban történt tárgyalásaira vonatkozólag egyik budapesti lapban olvasott és ha előzetesen nyert volna felvilágosítást arról, hogy Vörös László ur számadásainak kifogásolt tételei nem vehetnek árnyat Vörös László urra, akkor ő nem tette volna azon nyilatkozatot, amelynek megtorlása okából Vörös László ur ellene feljelentést tett. Nem tette volna meg nyilatkozatát már azért sem, mert neki Vörös László ur személye ellen sértő szándéka nem volt és csakis miniszteri ténykedése felett óhajtott bírálatot mondani. Kérdezték továbbá azt, igaz-e, hogy Hentaller ur aként is nyilatkozott, hogy a nyert felvilágosítás után kész volna-e ezen ügy lovagias elintézésébe belemenni. Végül kérdezték, hogy ilyen nyilatkozatot tett, akkor kész-e lovagias elégtételt adni, hogyha őt Vörös László ur nevében igénybevenni óhajtják és pedig főként azért, mert azon nyilatkozat, melyért ő feljelentést tett, miniszteri ténykedésének támadása és nem személye ellen irányuló, tehát semmi értelme sem volna annak, hogy ő Hentaller ellen feljelentését fenntartsa, ha általa lovagias elégtétel adatik.

Hentaller megbízottai kijelentik, hogy felük tényleg megtette a neki tulajdonított nyilatkozatokat és ezért minden további magyarázat nélkül kijelentik, hogy felük kész lovagias elégtételt adni.

Mindkét fél megbízottai hosszas tárgyalás után következő megállapodásra jutottak:

Mint hogy Hentaller Lajos urnak nem volt szándékában Vörös László urat megsérteni és minthogy kijelentette, hogy nyilatkozatát sem tette volna, ha az utóbb nyert értesülést előzetesen tudta volna és minthogy Hentaller Lajos ur által tett nyilatkozat Vörös László urnak kizárólag miniszteri ténykedésére vonatkozott, melynek pertraktálására lovagias tér nem is alkalmas, sőt ezáltal a törvényben előírt eljárás útjából kiköszentetnék, ezért mind a négyen saját felelősségük mellett kijelentették,

hogy a Vörös László és Hentaller Lajos urak között felmerült ügy személyi részét a lovagias szabályainak megfelelően bevezették tartják.

Gajáry Ödön, Szapáry Pál gróf,
Tetétleni Armin dr., Komjáthy Béla.

Mindent le kell bontani.

— Egy titkos akta. —

Arad, január 23.

A dorozsmai iskola, a messzinai földrengés és egyebek hatása alatt a város a Weitzer-utcai leányiskolát bezárta és most be akarja zárni a Kossuth-utcai fiúiskolát. Ugy halljuk, a főmérnök legközelebb a következő jelentést teszi a polgármesterhez:

Polgármester ur!

Meghagyása folytán összeirtuk azokat az épületeket, a melyeket a közel jövőben összeomlás veszedelemre fenyeget. Ezek:

1. A viztorony. A torony jobb sarkának alsó szélétől kiindulva észak-északkeleti irányban, ugynevezett centrifugális görbülettel határozott repedés látható, amely a hajcsövesség elmélete alapján tovább terjedvén és erőben a geometriai haladvány szerint gyarapodván, a viztoronynak előbb-utóbb leendő Campanile-szerű beomlását fogja eredményezni. A beomlás idejére a szakvélemények nem egyezők. Nachtnébel mérnök a beomlást 1914. április 5-ére számítja, míg Herling almérnök szerint az 2412. augusztus 12-én délután 6 óra 42 perc 5 másodperckor fog bekövetkezni. Ennélfogva javasoljuk a viztorony sürgős lebontását és újjáépítését.

2. A Központi szálló. Szavahihető tanuk szerint néhány év előtt ezen épület előtt nagyobb csoport haladt el, amely ezt a dalt csendháborította:

Ha nincs benne Komjáthyra szavazó,
Düljön össze ez a vendégfogadó.

Miután a jelzett időben a Központban tényleg nem tartzkodott olyan egyén, aki szavazatát Komjáthy Béla urra adta volna, föltehető, hogy ez épület össze fog dűlni. Kérjük ennélfogva a lebontását.

3. A szín- és bérházépület. Ez a szerencsétlen külsejű, félferde épület szemmel láthatóan annyira szégyeli magát, hogy e fölött való bujában okvetlenül összeomlik. Ezt, valamint az ezzel járó rettenetes katasztrófát elkerülendő, kérjük a színház betiltását és az épület lebontását.

4. A polgári fiúiskola épülete. A Weitzer János-utcai és a Kossuth-utcai iskolát illető határozatok után valósággal sértő mellőzés lenne, ha a tanács ezt az előkelő tan-épületet a lebontással ki nem tüntetné.

5. A Vass-kávéház helyiséget. Hiteles rendőri nyomozás szerint a Birike szerzője ott írja további drámáit. Lehet ennél közveszélyesebb épület?

6. A földmívelésügyi palota. Ezt ugyancsak most építik s az eléggé szilárdnak látszik, de egy, a messzinaihoz hasonló földrengés bekövetkeztére semmiért se vállalhat felelősséget a mérnöki hivatal. Kérjük tehát a sürgős lebontás iránt való dringend-intézkedést.

A többi lebontás iránt legközelebb teszünk jelentést.

Olvashatatlan Lajos,
főmérnök.

Az aktát ellopta:

— os.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi „Jókedv” asztaltársaság ma este 7 órakor, saját helyiségében (Schniffert-féle vendéglő) rendes heti értekezletet tart.

(*) Az aradi polgári jótékony egyesület február hó 2-án délelőtt 10 órakor a városbáza kistermében tartja rendes évi közgyűlését.

A vesztőhely megváltása.

Az első adományok.

— 51 Aradi Közlöny tudósítónktól. —

Arad, január 23.

Az a kitartó lelkes akció, amely a vesztőhely megváltása érdekében megindult, ugylát-szik szép eredményre vezet. Már gyűlnek az adományok, amelyek lehetővé teszik azt, hogy a vértanuk megszentelt földjét a város megvehesse.

Az aradi tizenhármas bizottság még a múlt hónap elején elkészítette azt a fölhívást, amit a pénzügytervezetekhez intézett, arra kérve azokat, szavazzanak meg a hazafias célra bizonyos összeget. A fölhívást csak nemrég küldték szét. Ennek szövege a következő:

Tekintetes Igazgatóság!

Alóhírott bizottság, az aradi tizenhárom vértanu kivégeztetésével megszentelt földterület, mostani tulajdonosától a nemzet számára megvásárolni óhajtja. A vétel már biztosítva van, de a kétszázézer koronát meghaladó vételár kifizetésére pénzünk nincs. Ha ezt a területet megvehetjük, akkor első kötelességünk leendő, az ott porladó csontokat felkutatni, azokat méltó örök nyugalóhelyre eltemetni s magát a kivégzés helyét, a nemzeti kegyeletnek megfelelően kell átalakítani, hogy ide hálás szívvel zárandokolhassanak a nemzet hű fiait és leányait. Arra kérjük tehát a Tekintetes Igazgatóságot, hogy az 1908. üzletév nyereségéből jótékony célra szánt összegnek egy kis részét, avagy a költség-számla terhére bármely kevés adományt ezen hazafias és nemzeti cél megvalósítására sürgősen utalványozni méltóztassék. Az erre szánt összeget kérjük Arad sz. kir. város tanácsának címére megküldeni. Kelt Aradon, 1908. évi december 11. Hazafias üdvözléssel az aradi tizenhármas bizottság: Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő, a bizottság elnöke. Kovács Vince polg. isk. tan., bizottsági jegyző. Keresztes Gyula dr. Arad-megyei tisztviselő főügyész. Csepreghy Mihály, mérnök (meghalt). Aknay Andor aradi kir. törvényszéki bíró. Variassy Árpád, Arad-megyei kir. tanfelügyelője. Tabakovits Emil, építész. Dániel Andre, az első magyar általános biztosító társaság aradi titkára, bizottsági pénztáros. Schill József, Arad-megyei főjegyzője. Priegl István dr., ügyvéd. Urbányi János, a m. kir. postatakarékpénztár főszámtanácsosa. végvári Neuman Adolf, gyáros. Keller Izsó, kir. főmérnök, az aradi m. kir. államépítészeti hivatal főnöke.

A fölhívásnak már van is eredménye. Eddig a következő adományok érkeztek a városi tanácshoz:

Aradi Polgári takarékpénztár 200 K, Aradi Ipar- és Népbank békéscsabai fiókja 20 K, Orosházi Népbank 5 K, Fejérmegyei takarékpénztár 25 K, Debreceni takaré- és hitelintézet 20 K, Erdélyrészi magyar jelz. bank 5 K, Békéscsabai takarékpénztár egyesület, Ersekújvári takarékpénztár 50—50 K, Törökszentmiklósi népbank 5 K, Kassai jelzálog bank 20 K, Ócsódi takarékpénztár rt. 5 K, Kőszegi takarékpénztár 50 K, Rimaszombati takarékpénztár 5 K, Szabolcsi hitelbank Nyiregyháza 5 K, Sárreiti takarékpénztár egylet Berettyóújfalú 5 K, Aranyostordamegyei takarékpénztár rt. gyéresi fiókja 2 K, Várpalotavidéki takarékpénztár 5 K, Hajdunánási takarékpénztár 10 Eperjesi Bankegylet 10 kor., összesen 497 korona.

Itt említjük meg, hogy az Aradi Közlönyhöz érkezett adományokat, 69 koronát a mai napon tettük postára és elküldöttük Barabás Béla budapesti lakására.

A hozzánk érkezett adományokat már lapunk karácsonyi számában nyugtattuk.

Ugyancsak itt említjük meg, hogy holnap, e hó 25-én a Kossuth-asztaltársaság a 888. vendéglőben Barabás Béla tiszteletére vacsorát ad, amelyen Barabás ismertetni fogja a vesztőhely megváltási akciójának eddigi eredményét.

SOROK A HÉTRŐL.

A paprika.

Mi Kinának a tejbe rizs
És Kongóban a kókusz iz,
Mi Frankhonnak a káviár
És Sziában a békanyál,
Mi olasznak a sztrachinó
És angolnak a nyers tinó,
Mi hollandusnak osztriga,
Az nekünk mind — a paprika.

A paprika s a paprik s
És paprikázva egy és más,
A pótlódó, az eleség,
Az anyós meg a feleség,
Az annexió baktövés
És bojkottra a török pres
A pénztárjegy... mind egyre megy,
A mi begyünkbe bele megy,
Mert nálunk régi jó szokás,
Hogy mindaz jó mi paprikás.

A paprika, ha rossz, ha jó,
A kávéházban kapható.
A kasszatündér oldalán
Egy sötétoldban szundikál.
De részeg fővel hogyha jó
A hadnagy ur, avagy a fő,
A paprikára jól ügyelj,
A hadsereg most így tüzel
S ha rá is megy a tisztí bojt,
A képeden is lesz egy folt!

— kács.

Tolvaj urak: nyolc nap szünet!

Az üzlet más elfoglaltság miatt — zárva.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától: —

Arad, január 23.

Szigoru átiratot küldött ma Szakoleczay hajos királyi ügyész az aradi rendőrség bünyügyi osztályának. Meghagyja, hogy a bünyüzvetkezet igazgatóságát által tett feljelentés folytán a rendőrség tudomására jutott bünyüzben haladéktalanul teljesítse kötelességét és folytassa le a nyomozást. Az ember hajlandó az első pillanatban a fejét rázni. Micsoda? Az aradi rendőrség bünyüzügyi osztályát egy szövevényes bünyüz felderítésére osztálozni, felsőbb helyről előbb átiratokkal kell figyelmeztetni? Egy kissé fárasztó lenne, ha ez a minta-szerűnek ismert hivatal csak a királyi ügyész parancsára lenne hajlandó kényesebb ügyekhez hozzájutni. De még emel tovább is van. Nem is az első eset, hogy az ügyész megsürgeti és az ügy haladéktalan elintézését követeli a rendőrségtől. Minden héten szokott érkezni ilyen barátságos figyelmeztetés.

A rendőrség eleget fog tenni a szigoru parancsoknak. Hétfőn reggel megindul a nagy vizsgálat Mihályk Béla elleni feljelentés alapján és el fog tartani — nyolc napig. Beköznek legalább száz embert, átvizsgálják két kocside-rék üzleti könyvet, rengeteg váltót és számlát. A hivatalos helyiség ajtajára pedig kiírják: **Az üzlet más elfoglaltság miatt — zárva.**

Sőt ha van humor Green Nándor tb. főkapitányban, akkor fogad néhány hordárt s körül hordoztat a városban transparenseket, amelyekre az lesz írva: **Tolvaj urak: nyolc nap szünet.**

Tudni kell ugyanis, hogy a bünyüzügyi osztálynak kihallgatás végzésére és jegyzőkönyv vezetésére jogosított személyzete egy mind 1 tisztviselőből áll. Legalább tizszer tett már a rendőrség a törvényhatóságnak foliánsokra terjedő előterjesztést, amelyben leplezetlenül felárja a helyzetet s megmondja, hogy az azonnali elintézését követelő bünyüzügyben napról-napra szaporodik a restancia. Teljesen lehetetlen munkát végeznek ebben az osztályban, melynek ügyforgalma lehetetlen méretekben szaporodik. Az előterjesztések valamilyen fiókban hevernek és pont. Addig nem is történik intézkedés, míg valamelyik

felsőbb hatóság bele nem szól és rákényszeríti a várost, illetve az államot, melynek feladatait a bünyüzügyi osztály ellátja, a személyzet szaporításra.

Addig azonban a tolvajok, sikkasztók és csalók vígan élhetnek, mert jövő héten a rendőrség éjjel-nappal a Mihályk-ügygyel foglalkozik és az ajtajára függeszti, hogy:

Az üzlet más elfoglaltság miatt — zárva!

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Fél helyárrakkal: Dollár királynő, operett. J. Ray Sándor lelepté el. Este: Rendes helyárrakkal: Visszatérés Jeruzsálemből, színmű.

Hétfő: Virraszt a szerelem, vígjáték. (A bérlet).

Kedd: Szulamith, dalmű. (B bérlet).

Szerda: Csók király, operett. Kállay Jolán bucsufellepése. (C bérlet).

Csütörtök: Vig özvegy, operett. Kállay Jolán bucsufellepése. (A bérlet).

Péntek: A király, vígjáték. Beütató előadás. (B bérlet).

Szombat: A király, vígjáték. (C bérlet).

* Kállay Jolán bucsuja. Kállay Jolán, a kiváló művésznő, aki közel két esztendőig gyönyörködtette művészi játékával és szép hangjával az aradi közönséget, szerdán és csütörtökön bucsuzik az aradi közönségtől. A művésznő két legjobb szerepében, a Csókkirályban és a Vig özvegyben lép fel utoljára az aradi színpadon.

* A Kölcsey-egyesület hatodik felolvasása. Csütörtökön, a hó 28-ikán hatodik felolvasó ülése lesz a Kölcsey-egyesületnek. Az első előadó Prohászka László dr. lesz „Kütködő asszonyok” című előadásával. A második felolvasóban a közönség egy Aradról Budapestre fölkerült fiatal író fog megismerni, aki már jó néhány éve folyton növekedő elismerést arat verses és prózai munkásságával. Balla Ignác, az Uj Idők segédszerkesztője jön haza, hogy egy órán át prózában és versben szórakoztassa a Kölcsey-egyesület közönségét. Erre a célra sokszínű olasz mozaikot állított össze. Egy rövid tanulmányban szólni fog olasz társadalmi és művészi dolgokról, majd egy novellát ad elő, melynek kerete is az olasz élet. Versben is olasz hangulatának lesz a tolmása. A fiatal író is az Adria ama rajongói közül való, akik egy évet sem mulasztanak el, hogy újra, meg újra el ne siessenek csodás szépségeihez az olasz víznek, földnek és az olasz életnek. Az aradi közönség egy része, az Urániából ismeri már Balla Ignác szép előadó képességét.

* Matiné. Mendelsóhn Bartholdy Bödog születésének századik évfordulójára alkalmából a filharmonikusok legutolsó hangversenyének kiegészítéséül az aradi szabad Lyceum keretében felolvasással egybekötött matiné fog tartani január hó 31-én, vasárnap délután 3 órakor a Lyceum dísztermében. Míg a filharmonikusok Mendelsóhn zenekari műveinek gyöngyeit adták elő, itt az ő egyéb instrumentális műveinek legszebbjei, a m. hegedű és zongora szóló s kamarazenei alkotásai közül válogatott tételek kerülnek bemutatásra vocalis zenéjével kapcsolatban, t. i. egy pár dalt is elő fogják adni. Az előadó tanárnak sikerült a közreműködésre két zenetanáron kívül a filharmonikusok több tagját is megnyerni. Részletes program a matiné előtti napon fog közzélni. Belépődíj nincs.

* Vasárnapi előadások. Holnap két előadás lesz. Délután Fall Leó diadalmas operettje, a Dollárkirálynő kerül színre. Az előadásnak egyik érdekessége, hogy Hans báró szerepét Jaray Sándor szép hangú, vidéki színész játssza. A többi szereplő a régi. Este harmadszor játsszák Maurice Donnay színművét, amelynek címe Visszatérés Jeruzsálemből.

* Virraszt a szerelem. Az idei szezon legnagyobb sikerű vígjátéka kétségkívül a Virraszt a szerelem volt. Ahányszor játszották ezt a pompás, szellemes francia vígjátékot, a nézőter mindannyiszor megtelt. A színház igazgatóság

hétfőre ismét kitűzte előadásra a régi jó szereposztásban.

* Szulamith. Kedden érdekes előadás lesz. Teljesen új betanulással kerül színre Goldfaden világhírű zsidó tárgyú dalműve, a Szulamith.

* A király. A jövő színházi hét eseménye, A király címu vígjáték premiérje lesz. Telivér francia vígjáték A király, telve kacagtató helyzetekkel, esipős szatirával és sziporkázó ötletekkel. A király premiérje pénteken lesz.

* Anthes hangversenye visszavonhatatlanul ma, vasárnap délután 5 órakor a Fehér Kereszt nagytermében lesz megtartva, Moshammer hárfaművész közreműködésével. A hangversenyre a már január 10-ére váltott jegyek is érvényesek. Jegyek 6, 5, 4 és 2 koronáért válthatók ifj. Klein Mór könyvkereskedésében és délután 4 órától a pénztárnál. 114

* Marschalko Mignon Aradon. Az aradi filmonia egyesület harmadik hangversenye iránt városszerre nagy érdeklődés mutatkozik és a közönség nagy érdeklődéssel várja Marschalko Mignon kisasszony aradi bemutatkozását. E fiatal kolozsvári művésznő 1906. évi párisi hangversenyeiről a párisi „Le Figaro” valóságos himnuszokat zeng és a többek között a következőket írja: „Marschalko Mignon határozottan meghódította a művészetre nézve oly nehezen meghódítható párisi közönséget. Sikere egyenlő volt a legnagyobb mesterekével; maga Tereze Carreno sem aratott soha több tapsot, mint híres-tanítványa, Marschalko Mignon. Az ember nem tudja, mit bámuljon inkább, meglepő tehnikáját, vagy kiváló érzékét, melylyel a legnehezebb orkesztrális hangversenyeit előadta.” A művésznő az aradi hangversenyt Tschaikowszky B.-moll és Chopin F.-moll hangversenydarabjait fogja játszani a filharmonikusok teljes zenekarának kísérete mellett. Így az aradi közönségnek ritka művelzetben lesz alkalma gyönyörködni, mert eddig még nem volt rá eset, hogy két ily hatalmas zongorahangversenyt zenekarkíséret mellett Aradon előadtak volna. A filharmonikusok bevezetésül Massenét „Scènes pittoresques” Suit-jének negyedik „Fete Bohéme” című tételét fogják játszani és ezenkívül előadják még Beethoven 5-ik symphoniáját. Jegyek a hangversenyre már kaphatók Weisz Leó üzletében.

* Sauer Emil, az élő legnagyobb zongora művész, kit az amerikai lapok kritikái „A királyok királya” címmel tüntettek ki. Aradon február hó 2-án szenzációt keltő hangversenyt tart. A párisi, londoni, amerikai lapok cikkekben foglalkoztak e nagy zongoraművész sikerével s művészetét a felülmulhatatlannak vélt összes zongoraművészek fölé emelték. Csikágó diszpolgárává választotta elragadtatásában. Káprázatos művészete hallgatóságát a bámulat legvégső fokára ragadja, ujjai tündérajátékot produkálnak s művészete az emberi tudományt és képzeletet felülhaladja Budapest hangverseny közönsége ovációban részesítette 50-dik hangversenye alkalmával. Aradon az utolsó 20 év alatt talán a legnagyobb hangverseny művész Sauer. Állandóan 6 Bösendorfer hangverseny zongorával utazik, melyeket a Bösendorfer gyár a nagy művésznő minden évben szállít. Aradon egy 3 méteres Bösendorfer zongorán játszik. Műsora a legnagyobb figyelemmel terjed ki minden szerzőre, miáltal mindenkinek érthetővé teszi játékát. Műsora Aradon felöleli Beethoven, Mendelsóhn, Brahms, Schuman, Chopin, Grieg, Sauer, Liszt, Rubinstein mesteri darabokat. Jegyek ifj. Klein Mórnál kaphatók. 604

* Swärdström-quartett február hó 17-én tartja Aradon egyetlen hangversenyét. Rendezi Weisz Leó zeneműkereskedése.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMA:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Hetvenöt napig ágy nélkül.

Az aradi rendőrség börtönei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, jan. ár 23.

Az élelmiszer hamisítók ellen elég sokszor és elég határozottsággal indul fel a közvélemény és követeli az emberi élet eme legelvetemültebb megrontóinak szigorú megbüntetését. Nem kelt szájalmat maga iránt az, aki például egészségtelen és romlott húst ad el csak azért, mert ez több hasznot hajt, mint az orvosi vizsgálattal egészségesnek deklarált hús. Azért nem a rosszul értelmezett és tulhajtott humanizmus mondatja velünk, hogy a részvétünk kíséri börtönébe azt a romlott húst forgalomba hozó hentest, aki a jövő héten hetvenöt hosszú napra vonul be az aradi rendőrség földalatti odujába, hogy a reá összbüntetésül kirótt „emberkinzást” végig szenvedje.

Hangsúlyozzuk, hogy a büntetésnek nem a mértéke ellon emeljük fel szavunkat, mert rossz élelmiszer árusításáért nem tartjuk túl soknak, pláne akkor, mikor többszörösen visszaeső bűnösről van szó. Mikor azonban tudjuk, hogy Aradon van börtön, a melyben emberi lényeket úgy zárnak el, hogy a spanyol inkvizíció kinpadjai ahhoz képest testi gyönyört jelentettek, akkor részvéttel viseltetünk una szerenesetlen bűnös iránt, aki hetvenöt hosszú és rémes éjszakát egy fapriesesen kénytelen eltölteni.

A nyáron nagy büszkeséggel utaztatta az igazságügyminiszter a nemzetközi börtönügyi kongresszus tagjait végig az országon és közegei által bemutatatta a modern magyar börtönöket, melyek alkalmasak arra, hogy a foglyot magába térésre, javulásra készítsék. Ezek a tudós és humanusan gondolkozó urak nem látták az aradi rendőrség börtöneit. Ezeket a pincében épült *kabinet noir*okat, amelyekben nemcsak a bűnösök, de a *toloneuton levők* se kapnak mást derekajlul, mint gyalatlan deszkát. Hetvenöt napot ilyen helyen eltölteni, nem kis szenvedés.

Felhívjuk a börtönvizsgáló bizottság tagjainak figyelmét az aradi rendőrség börtöneire, amelyek utóvégre még sem Oroszországban vagy Szibériában vannak, hanem a modern közigazgatására büszke Arad szabad királyi város székházának — a pincéjében.

TANÜGY.

(—) **Iskolaszéki tagválasztás.** Marinkovics Péter és Lautner Mátyás tudvalevően lemondtak az iskolaszéki tagságukról. Helyüket ma töltötték be választás útján. A két állásra három jelölt volt: Bokor Alajos, Szilágyi György és Kovács Ferenc. A mai választáson kevesen jelentek meg és 22 szavazattal megválasztották Bokort és Szilágyit, akik megköszönték a bizalmat.

(—) **Iskolaszéki ülés.** Aradváros községi iskolaszéke január hó 28-án, azaz esütörtökön délután 4 órakor a városháza emeleti kistermében rendes havi ülését tartja.

(—) **Tanítók özvegyei és árvái.** Ma délután 3 órakor tartotta rendes évi közgyűlését az Aradi Tanítók Segélyalapja Szathmáry István elnöklete alatt. A közgyűlés lelkesedéssel vette tudomásul a tisztikar buzgó munkáját, a mely 3320 koronányi segélyt

juttatott a szegény tanító özvegyeknek és árváknak. A tisztikarnak a közgyűlés hálás köszönetét fejezte ki.

HIREK.

A TÉL.

Azt a jégankopogóját . . .
De hideg künn az idő,
Csak gesztenyés nénikéknél
S bácsikáknál van némi hő.
És miközben öt krajcárért
Kérünk forró gesztenyét,
Mindannyiunk díderegve
M-legíti két kezét.

S úgy szeretnénk elidőzni
E kályhákban hosszusan,
Ámde minden jó dolognak
Valami kis baja van.
S lányok, ifjak felsóhajtnak:
— Magyarizmatnak elég
„Kár, hogy vének és nem szépek
A gesztenyés bácsikák,
A maróis nénikék . . .”

Sz.

— **Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát** már minden előfizetőnek megküldöttük. Akik esetleg tévedés folytán nem kaptak naptárt és arra igényt tartanak, forduljanak az Aradi Közlöny kiadóhivatalához.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 24-én az időjárás: változás nem várható.

— **A papság az olasz szerencsétlenekért.** Az a nagy katasztrófa, amelynek nyomán Dél-olaszország több városa rombadólt, akeióra birta az emberiséget a szerencsétlen sorsra jutott olasz nép felszegélyezése érdekében. A gyűjtés minden irányban megindult s most már a templomokban is hullanak a fillérek a boldogtalan sorsra jutott olasz népért. *Csernoch* János esanádi püspök újév után kiadott pásztorlevelében fölhívta a papságot, hasson oda, hogy a templomokban minél több pénz gyűljön össze a Délitáliában elpusztult templomok és vallási intézmények újra való fölépíthetése érdekében. A róm. katolikus templomokban összegyűlt adományokat a világ minden részéből X. Pius pápához juttatják, aki azután kiosztja a pénzt. *Zárkövy* Bonifác aradi róm. kath. plébános már ki is hirdette a templomban a gyűjtést, azonban még szükségesnek látja föl hívni a közönséget, hogy holnap vasárnap reggeltől délig nagy számban keressék föl a minoriták templomát és ott adományaikkal növeljék a gyűjtés összegét.

— **Pénzintézeti közgyűlések.** Holnap, vasárnap délelőtt két aradi pénzintézet is közgyűlést tart. Az Aradi Első Takarékpénztár délelőtt 10 órakor, az Aradi Polgári Takarékpénztár pedig 11 órakor tartja meg éves közgyűlését.

— **Pósa Lajos Aradon.** Az aradi utcai hare hatvan éves évfordulóján rendezendő ünnepségre az „Asztalos Sándor társaság” *Nikolits* Döme ügyvéd útján meghívta Pósa Lajost, az ismert költőt, ki a lelkes szavu felhívásra ma adta meg sürgönyileg a választ, melynek szövege a következő: *Sófalvi György Arad. Arra a szép ünnepre büszke örömmel lelkesedve megyek Aradra.* A költő Aradra való meghívása kettős okból történt. Ugyanis február 8-án leplezik le azt a nagy márvány táblát, melyet a városháza lépcsőházának falában helyeznek el. Három oszlopban vésik ebbe Pósa gyönyörű költeményét, melyet az aradi utcai harcról írt. E versnek illusztris szerzője ugyanezt a költeményt fogja elszavalni, melynek elhangzása után a tábláról lehull a lepel. Az „Asztalos Sándor társaság” elnökének: *Sófalvi Györgynek* ezen dícséretre méltó eszméjével az elismerésből kijut Pósa Lajosnak is, amikor

az ő örökszépségű költeményét örökíti meg, de bizonyítani fogja az „Asztalos Sándor társaság” tagjainak lelkesedését is, amikor elnöküknek ez életrevaló eszméjéhez hozzájárultak.

— **A kétéfű sas kiküszöbölése.** A gyalogsági egyenruha színének megváltoztatásával egyidejűleg egy másik jelentős reformot léptet életbe a hadügyminiszter. Mint bécsi tudósítónk jelenti, a kétéfű sas a gyalogsági derekszíjiról eltűnik és helyébe a réz esatton ő felsége nevének kezdőbetűit alkalmazzák. A gyalogsági tisztek derekszíjáján már nincs kétéfű sas.

— **A kávéházi sütemény tisztasága.** A városi tisztai orvosi hivatal főnöke, *Posgay* Lajos dr. főorvos körlevelet intéz Arad összes kávéházaihoz és vendéglőseihez, amelyben egy igen üdvös intézkedés megvalósítására hívja őket segítségül. A modern egészségtan egyik legkorszakalkotóbb tanítása, a *bacillusok által történő fertőzés.* Ennek az örökösen fenyegető veszedelemnek egyik alkalmas terjesztője az a kávéházi sütemény, amelyet mindenki megfoghat és mindenki megtapogat. A főorvos igen helyesen cselekszik, mikor a kávéházokat arra kéri, hogy a vendég elé minél kevesebb süteményt rakjanak, továbbá kéri, hogy a helyiségekben alkalmazzanak feliratokat a következő szöveggel: *A sütemények ropogtatása ártalmas és azért tilos.* A publikum, amely öntudatlanul rohan a nap minden percében a maga romlásába, talán észbe kap s fegyelmezi magát annyira, hogy akkor gondoskodik az egészségéről, mikor nem kergeti az élet-ösztön, hanem nyugodtan ül le, hogy szórakozásra, vagy étkezésre szánjon rövid időt. A feliratos táblákat a tisztai orvosi hivatal beszáítja a kávéházok és vendéglősök rendelkezésére.

— **Makó törvénytörését kap.** Említést tettünk lapunkban arról, hogy az aradi Kereskedelmi és Iparkamara feliratilag kérte *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi minisztert arra, hogy a kamara kerületébe tartozó esanádmegyei kereskedők és iparosok érdekében járjon közbe az igazságügy miniszternél annak a mozgalomnak sikerre vezetése érdekében, amely *Makó* számára törvénytörését kér. A kereskedelemügyi miniszter ma arról értesítette a kamarát, hogy felkérésére az igazságügyminiszternél protogálta a esanádmegyei kereskedők és iparosoknak a kamara által közvetített kérelmét s az igazságügyminiszter ennek folytán arról értesítette őt, hogy a *makói törvénytörés szervezése* érdekében az előkészületek már folyamatban vannak.

— **A Kossuth-utcai iskola.** *Marinkovics* Péter igazgató, mint megirtuk, tudomására hozta a polgármesternek, hogy a *Kossuth-utcai* elemi iskola olyan állapotban van, mely szükségessé teszi az alapos megvizsgálást. sőt esetleg be is kell zárni, mert különben a gyermekek testi épségeért ném vállal felelősséget. A polgármester utasítására ma reggel *Nachtnébel* Ödön th. főmérnök és *Kovács* Vince iskolafelügyelő megjelentek az iskolában és vizsgálatot tartottak, a melynek eredményéről jelentést tettek a polgármesternek. Az iskola a bizottság véleménye szerint *abszolút veszélytelen.* A falak teljesen sértetlen állapotban vannak és csak a nádfedés lazult meg az által, hogy a rozsdától tönkretett drót több helyen elszakadozott. Ez okozta a vakolat hullását. Az ablakok ellenben igen rossz állapotban vannak. A jelentés alapján a polgármester semminemű intézkedést nem tett, hanem a mérnöki hivatalt megbizta, hogy a legközelebbi szünet alkalmával alaposan tataroztassa ki az épületet. A tanítás zavartalanul folytatható a tanév végéig.

— **Uj doktor.** *Messzer* Dezső ügyvédjelöltet ma a kolozsvári tudományegyetemen jogi doktorná avatták.

— **Pénzügyi körökből.** A Temesvári Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatósága Steinfeld Lajost, az intézet irodafőnökét, aki néhány esztendővel ezelőtt került Aradról Temesvárra, cégvezetővé nevezte ki.

— **A korcsolyapályáról.** A tegnapi zajos jelenetek után ma csendesebb napja volt a jégpályának. Egyrészt idő-ófelsége is kedvesebb volt a korcsolyázó ifjúsághoz, mert egy kis éjszakai hideggel szilárdabbá tette a jégtükröt, másrészt pedig a pálya gondozói is vigyáztak arra, hogy a tegnapihoz hasonló balesetek elő ne fordulhassanak. A pályának azt a részét, amely tegnap a leggyöngébbnek bizonyult, ma kis vörös vész-zászlókkal elkerítették s a többi részre is csak kevés számmal engedték a korcsolyázókat. Ez a magában véve helyes óvatosság azonban azt a kellemetlen helyzetet teremtette, hogy bár a városban mindenütt a „nyitva“ táblák voltak kifüggesztve, a korcsolyázni menő közönség jó részét nem engedték a pályára, hanem csak azokat, akik „egyleti tagok“. Ezt a kis igazságtalanságot némelyek azzal igyekeztek megboszulni, hogy ártatlan hazugsággal tagoknak mondták magukat s így lejutottak a pályára. Akadt olyan szenvedélyes korcsolyázó is, aki csak hogy végigszánthassa a pályát, — lefizette a koronákat és hirtelen beiratkozott az egyesületbe. A többiek a partról nézték irigykedve a boldog kiváltságosakat és csak azzal a reménnyel vigasztalták magukat, hogy holnapra már a hidegedő idő erősebbé teszi a jégtükröt.

— **A tisztviselők fogyasztási szövetkezete.** Az arad városi köz- és magántisztviselői fogyasztási szövettségének végrehajtó-bizottsága ma este tartotta első értekezését felette élénk érdeklődés mellett. Joó Béla bizottsági elnök bemutatja a különféle ajánlatokat. Ajánlatok tettek húsra, élelmiszere, kenyérré, fára, amire is hétfőn este 6 órakor nyílt árverés lesz a városházán, a földszinti kisteremben Kiss Ferenc abbéli indítványát, hogy ilyen fogyasztási szövetkezeti üzletek a városban legalább három helyen legyenek felállítva, egyhangulag elfogadták. A kereskedőkkel kötendő szerződések körül volt hosszas vita ezután, amelynek Róka József szövetségi elnök módosításait fogadták el, amelyekhez különben minden egyes tag hozzájárult.

— **Wekerle és a nyájas ismeretlen.** A képviselőház folyosóján ma délelőtt gondterhes arcú sietett végig *Wekerle* Sándor. Az útjában hirtelen megállította egy igénytelen, szürke kis emberke, aki már régóta leste azt a pillanatot, amelyben elfogassa a miniszterelnököt.

— Szervusz, kegyelmes uram! — mondja az emberke.

— Szervusz, — mondta *Wekerle* és látszott rajta, hogy nem tudja, kivel beszél.

— Beszélj ma, kegyelmes uram?

— Dehogyan beszéljek. Csak körülnézek egy kicsit és meghallgatom az embereket.

— Enyje, enyje, milyen kár. Pegig direkt azért jöttem el, hogy meghallgassalak, kegyelmes uram. Csakugyan nem beszélsz?

— Nem. Semmiesetre sem beszéljek.

— Nahát, akkor nekem nincs itt keresnivalóm, — mondta a kis, szürke ember és alázatosan hajlongott, nyájas mosolyal az ajkán. — Hát ha csakugyan nem méltóztatol beszélni, akkor ajánlom magam, kegyelmes uram. Csak azért jöttem, hogy a te beszéded hallgassam.

Wekerle rejtélyesen mosolygott. Végre már csakugyan tudni akarta, hogy kivel beszélt. Es visszaköszönt a nyájas ismeretlennek:

— Szervusz, kedves... Zoltán!

A nyájas ismeretlen alázatosan mosolygott:

— Gyula, kegyelmes uram, Gyula.

— Hát szervusz Gyula, — mondta *Wekerle* és talán még most is azon tűnődik, hogy vajjon ki is lehetett az ő nyájas és ismeretlen Gyulája.

— **Villamos világítás Battonyán.** Battonya község az aradi villamosteleppel szerződésre lépett a község világításához szükséges elektromos áram szállítása ügyében.

— **A vármegyei alkalmazottak előlege.** *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter nevében *Hadik* János gróf államtitkár ma körrendeletet intézett a vármegyékhez az alkalmazottak fizetési előlege tárgyában. A rendelet kijelenti, hogy az alkalmazottaknak fizetési előleg a régebbi előleg törlesztésére szánt 12 hónap eltelte előtt még akkor sem adható, ha a korábbi előleg még törlesztetlen része egyszerre visszafizetnének.

— **Az aradi munkásbiztosító pénztár dicsérete.** A munkásbiztosítási törvény egyik igen fontos rendelkezése, hogy az állami munkásbiztosítási hivatalnak kötelessége évenként legalább egyszer a kerületi munkásbiztosító pénztárakat, annak ügyvitelét és pénzkezelését a helyszínen megvizsgálni. Az aradi munkásbiztosító pénztárral szemben az állami hivatal e héten tett eleget törvényes kötelességének, amennyiben két kiküldöttje útján a pénztár egész ügymenetére kiterjedő vizsgálatot fogantatosított és ennek eredményéről már be is számolt mind a megbízó hivatalnak, mind pedig a pénztár igazgatóságának. A példás rendről és mintaszerű ügykezelésről szóló beszámoló a pénztár igazgatóságának tegnapi ülésén hangzott el, továbbá a ma déli 12 órakor befejezett vizsgálatról fölvevett jegyzőkönyvben és különösen a munkásbiztosítási hivatalnak tett jelentésben foglaltatik. Ezekben az állami hivatal kiküldöttje a pénztár ügykezelését annyira a legteljesebb rendben levőnek minősíti hogy szükségesnek tartja az aradi pénztár ügymenetét más pénztárak által követendő mintának megjelölni és ezért javasolja a hivatalnak, hogy fejezze ki elismerését a pénztár önkormányzati szerveinek, elnökségének, igazgatóságának, a pénztár ügyvezető titkárát *Back* Sándort s tisztikárát pedig dicsérje meg és az erről szóló rendeletet egyrészt a pénztár kiváló működésének méltánylásául, másrészt a többi pénztáraknak hasonló tevékenységre való serkentése végett tegye közzé a *Munkásbiztosítási Közlönyben*.

— **Ujtás a postán.** A magyar királyi postatakarékpénztár ez évben egy új intézményt létesített, mely a nép takarékoságának előmozdítására igen alkalmasnak látszik. Ez a zárt betét és járadékkönyvecske intézménye és abból áll, hogy a betevő a felmondás jogáról előre meghatározott feltétel teljesüléséig önként és visszavonhatatlanul lemond. E feltételek lehetnek: nagykorúság esete, férjhezmenetel, katonai szolgálat, meghatározott idő, végül a betétnek egy meghatározott összegre való felszaporodása. A zárt betét nyilvánítás a kamatokra is kiterjedhet. A zárt betétek kamata a rendes betétek kamatánál mindig legalább fél százalékkal több. Ez az intézmény valóban alkalmasnak látszik arra, hogy takarékosági hajlamára, de ezen hajlamukban akár anyagi viszonyaiknál, akár egyéb okokból ingadozókat, változó akaratuk ellenére a takarékoság áldásaihoz juttassa. Az érdeklődők bővebb felvilágosítást nyerhetnek.

— **Szabadlábba helyezett segédjegyző.** A minap megírtuk, hogy az aradi ügyészség fogházába szállították *Mihelics* János apátii segédjegyzőt, aki ellen sikkasztás miatt többen följelentést tettek. A vizsgálóbíró utasítására ma *Mihelics* szabadon engedték, mert nem közhivatalnok és így nem hivatalos sikkasztás a bűne.

— **Öngyilkos honvéd.** Az aradi honvédegyalogezred laktanyájából ma egy életunt honvédet szállítottak a csapatkórházba. *Kajtos* Ferenc 21 éves honvédegyalogezredbeli, szemlái illetőségű közlegény ma este 8 órakor szolgálati fegyverével a hasába lőtt. A golyó a hátán jött ki. A lövés következtében a fiu elvesztette eszméletét és a mikor a mentők megérkeztek se volt öntudatánál. Így nem tudták meg tőle, hogy mi volt az öngyilkosság oka.

A katonak se tudják miért lett öngyilkos. Azt mondják, ott vacsorázott velük és egyszerre csak szó nélkül bement a legénységi szobába, ahol hasba lőtte magát. Életben maradásához nincs remény.

— **Az Aradi Nemzeti Szövetség Munkásképző Intézményének vasárnapi műsora:** Költemény. Szavalja: Szerinka Vilmos. Monolog. Előadja: Knizse Imre. Szakelőadás. A keletázsiai világforgalom utvonalan. A képeket Matusik Márton tanár vetíti, a szöveget előadja Berecz Károly tanár.

— **A magyar kolerazendülés szemtanuja.** Az a nagy kolerajárvány, amely 1831-ben a Felvidéken pusztított, egyes lelkiismeretlen embereket arra a pokoli ötletre vezetett, hogy felizzassák az amugy is megrémült népet s elhíthessék vele, hogy azért tört ki ez a pusztító járvány, mert az urak megmérgezték a kutakat. A felbőszült nép aztán megröghanta a kastélyokat s válogatott kegyetlenséggel meszarolta le az uri családokat. Ekkor tűnt föl *Kossuth* Lajos, a fiatal ügyvéd Sátoraljai helyen, aki beszédével lecsillapította a népet. E szomorú időkben neki köszönhető, hogy a meszarolást Sátoraljai helyen megakadályozták. Igen sok uri gyermek lett akkor árva és földönfutó. Ilyen árván maradt gyermek halt meg most matróna korában Mennyiben. A halott *Hamborszky* Pálné szül. *Kacziány* Klementina, aki 85 évet élt. Atyja volt *Kacziány* Ferenc mernyiki ev. lelkész, kit 1831-ben a kitört zempléni parasztlázadaskor több uri családdal együtt felkoncoltak. Az elhunyt özvegye és testvérei akkor mint apró gyermekek csak úgy tudták elkerülni a halált, hogy elbujtak s napokig nem mutatkoztak.

— **Vasuti összeütközés.** Kisujszállásról táviratozzák: Kisujszállás mellett ma egy tehervonat összeütközött egy hibásan indított személyszállító gyorstehervonattal. Hat teherkocsi, tiz személykocsi összetört. Egyik mozdonyvezető megsérült.

— **Jótekonyság.** A szegénytanulók számára a múlt héten a következő adományokat vettük: Szalay Antalné egy zsák burgonyát, Steiner Jakabné és Hegedűs Lászlóné 110 drb. almát; az ujtalepi fiúiskolába küldtek: Széchenyi gőzmalom egy zsák lisztet, Steiner Jakabné 12 l. babot. Fogadják ez uton is halás köszönetemet. Özv. *Hauser* Károlyné ezredesné, egyes. elnök. A szegénytanulók konyhájában a jövő héten *Kristyóry* Jánosné és dr. *Robitzek* Agostonné ügyeletesek.

— **Adomány.** Özevgy *Jávör* Gyuláné Békéscsabaról 15 koronát küldött a városi szegények részére. Ezt az összeget *Házy* Ferencné ravatalára helyezendő koszoru megváltása ellenében adományozta.

— **Köszönetnyilvánítás.** A népkönyha részére a következő adományok folytak be: Leopold Zsigmondné 20 kor., Löcs Rezső, Löcs Rezsóné, dr. Székely Inigóné, dr. Singer Jánosné 10-10 koronát, Lázár Gyuláné 1 zsák burgonyát, 5 kgr. babot, 5 doboz befőttet. Ezen nemesszivű adományokért benső köszönetét fejezi ki az elnökség. — A védasszonyi tisztet a jövő héten Montag Sándorné, Lukács Lajosné és dr. Vágvölgyi Lajosné urnók lesznek szivesek ellátni.

— **Fráter nótáskönyve** óta nem láttunk oly sikerült és kiváló, a legkedveltebb dalokat tartalmazó nótagyűjteményt, mint azt a most megjelent két zsebalaku kötetet, melyek közül az egyiket zongorára, a másikat cimbalomra alkalmazott Lányi Ernő, a jeles zeneszerző. A két kötet kb. 60-60 korona értékű hangjegyet tartalmaz s két koronájával kapható Kerpel Izsó könyvkereskedésben, Aradon. 600

— **Tombola-estély a Gambrinusban.** Vasárnap, január hó 24-én ezüst-tombola lesz a Gambrinus éttermében. A tombolatárgyak megtekinthetők Szabó Albert Andrássy-téri üzletének kirakátaban. Tisztelettel Kánya Géza. 373

— **Szokott pontossággal ismét megjelent** *Moss* Rudolf hirdetési iroda cég újság jegyzéke, új, megfelelő alakban. A lexikon alakú vastag kötet könyve a tekintetbe becsatással a hirdetőik részére fontos adatokat tartalmaz. Igen előnyös, hogy a könyvhöz mellékelve van a Moss-féle praktikus sormerő, amely lyel a különböző sorok bárhol utannézhetők és így a hirdetések nagysága ellenőrizhető. Igen érdemes munka ez és hűnő tanácsokat, felvilágosításokat ad

üldöztök, úgy hogy ez igen ajánlható az érdeklődőknek.

— **A Központiban** ma nagy tombola-estély, amelynek közreműködésével 50 fillér belépődíj.

— **Hol készül modern fénykép?** Korszerű modern fényképek elősmert legjobb hírű műrme, Kossak és kir. udv. és kamara-fényképészénél. (Weitzer J.-u. 3. sz.) 541

— **Aradi takaré- és segélyegylet mint szövetkezet** Petőfi-utca 1. szám alatt, 1909. évben 28. évtársulatot nyitja meg. Ki egy törzs-béretre hetenkint 50 fillért fizet. hat év után 156 koronát takarít meg magának és az üzlet eredményéből a megfelelő haszonban részesül. — Az egyület tagjainak olcsó hitelt nyújt. Beiratkozni lehet délelőtt 9-12-ig, délután 3-5-ig. Az aradi takaré- és segély egyület mint szövetkezet. (Petőfi-utca 1.) 499

— **A legjobb márciusi kiviteli sör** csak Schuch Ferenc Milleniumi sörszarnokában kapható. 44

— **Likör aromák** kitűnő likörök előállítására; — házilag — Vojtek és Weisznál. 171

TARKASÁGOK.

(Az uzsorás nem fázik.) A napokban egy aradi ugynevezett magánpénzember pörét tárgyalták a polgári törvényszéken. Az illető kétezer koronát követelt egy ismert huszárhadnagytól, habár csak pár száz koronát adott kölcsön. A huszártiszt erősítette, hogy ő nem tartozik annyival, mint amennyit ért pörli a hitelező.

— Mindegy. — mondta a bíróság elnöke — a váltoja két ezer koronáról szól. Ennek kellett megfizetni.

Es a törvényszék el is marasztalta a huszártisztet a kétezer korona és összes járuléka erejéig. Amikor vége volt a tárgyalásnak, a huszártiszt a folyosón odafordult hozzá:

— Nem sült le a pofajáról a bőr? Maga ven uzsorás!

— Köszönöm! — felelte cinikus vigyorral a magánpénzember.

Azután elakartak menni a törvényszéktől. Az öreg hitelező akkor vette észre, hogy a téli kabátját a folyosón ellopták.

— Jaj, hogy megyek haza ebben a hidegben. — sópáncodott.

— Ne féljen. — mondta a huszárhadnagy — maga a legnagyobb hidegben se fázik meg, olyan vastag bőre van.

(Művelődés.) Egy aradi gazdag ifjú megismerkedett egy föltűnően csinos leánykával, aki még nem régen előkelő szalonokban — a padlót vévelte. A fiatal ember bűnnek tartotta volna a szép leányt továbbra is szobalány sorsban hagyni. Miután meggyőződött róla, hogy a hölgyecske megérdemli a pártfogást, külön lakást vett ki számára. Azután elhatározta, hogy kiművelteti a leányt, aki bizony a helyesirással se volt tisztába.

A tanulás lassan haladt. A házitantó mindent elkövetett, hogy a „kisasszony” művelt legyen. Tegnap is megátogatta a nőt, és elolvasta a feladat eke kidolgozását.

— Na, mit szél már az irasomhoz?

— A tanító u. miután jól elolvasta a feladatot, ezt mondta:

— Jó, jó, hiszen menne valahogy a dolog, de az a baj, hogy nagysáid folytonosan vet az ortográfia ellen.

— En. — mondta a leány megütközve — vétek az ortográfia ellen? Hiszen nem is ismerem őt.

(Modern költészet.) Sokat vitatkoznak most a modern költészetéről. Vannak, akik lemosolyogják az egész, ugynevezett modern verses irányzatot. E tábor gyönyörködtetése céljából itt közöljük azt a verset, amely ma egy fővárosi napilapban jelent meg. Ha a homály modernné teszi a verset, akkor ez a poéma csakugyan modern. Ime a vers:

En bus, nagyfejű . . .

En bus, nagyfejű, sápadt legény,
Mi vagyok, egy nagy sárga virág.
Nagybobitaju pitypangvirág . . .

Elszáradtam az iratos mezőn
S pihés bóbítám lengedezőn
A végtelenségnek kivág . . .

Bolyongó utam céltalan, örök,
Beteg fejjel csak előre török,
En bus, nagyfejű sápadt legény . . .

Szállok a rétek, mezők felett
És szétszórnak a könnyű szelek
És nem vagyok . . .

György Oszkár.

Oh, oh, bus, nagyfejű legény, aki voltaképpen nagy sárga virág, s aki elszáradt az iratos mezőn, de mégis csak elszáll a mezők felett . . . Hová tartozik ez a vers? A Linnérendszerébe, vagy a Brehmvilágába?

SPORT.

— **Az Aradi Athletikai Klub** vívóversenye. A „Fehér Kereszt”-szálló nagytermében február hó 20. és 21-én az Aradi Athletikai Klub, mely ez évben ünnepi fennállása tizedik esztendejét, vívóversenyt rendez. Ekkor ünneplik Maione érdemes vívómestert is. Továbbá eljön Aradra Fuchs vívóbajnok is.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

— **Gazdasági szakelőadások Aradon.** Az Arad-vármegyei Gazdasági Egyesület a gazdasági szakismeretek terjesztése és a mezőgazdák közérteklését célzó közgazdasági kérdések megvitatása céljából, a m. kir. földművelésügyi miniszterium támogatásával, február hó 6-án, Aradon a vármegyei nagytermében, az intelligens gazdaközönség részére igen érdekesnek és tanulságosnak ígérkező szakelőadásokat rendez, amely alkalommal mint előadók részint a gazdák, részint pedig a m. kir. kulturmérnökség köréből igen kiváló szakférfiak fognak közreműködni. Az előadások sorrendje:

1. Délelőtt fél 10-től fél 11-ig Lisznyai Dániel Tihomér miniszteri osztálytanácsos, Szalay Dezső és Katona Béla műszaki tanácsosok fejtegetései az öntöző eszernyőkről, különös tekintettel az arad-esanádi területek öntözésére.
2. Fél 11-től fél 12-ig Baross László főhercegi uradalmi intéző előadása a magnemesítésről és az ezzel kapcsolatosan tett külföldi tanulmányutjáról.
3. Fél 12-től fél 1-ig Gyárfás József, az aradi növénytermelési kísérleti állomás vezetőjének előadása a szárazság elleni védekezésről. Az előadások után az előadottak vita tárgyává fognak tétetni. Az előadásokon az egyesület elnöksége az összes érdeklődő gazdákat szívesen látja.

— **Előadás a kamarában.** Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara közgazdasági lyceumának a heti előadó-estje csütörtökön, a hó 28-án lesz. Előadást tart Faragó Rezső hírlapíró, az aradi kereskedők körének titkára.

Gabonaüzleti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —
Arad, január 23.

A hirtelen beállott hideg többé-kevésbé ártott a védtelenül levő vetéseknek.

Az időjárás az utóbbi időben következetesen rendellenes és ezen voltát a mezőgazdasági állapot sınıli, úgy, hogy az ideai kilátások ezidőszerint nem igen kecsesgetők.

Talán a tavasz jóvá tesz mindent.

A gabonaüzlet irányzata nyugodt. Az árak a szilárd-ság jegyében állnak.

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, január 23.

Amerika $\frac{1}{4}$ -el olcsóbb, 10 ezer mm. szüardan tartott.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza áprilisra . . .	12.72—12.73	12.72—12.73
Tengeri májusra . . .	7.24—7.29	7.27—7.28
Rozs áprilisra . . .	10.04—10.05	10.03—10.04
Zab áprilisra . . .	8.53—8.54	8.55—8.56
Buza 1909 októberre . . .	10.94—10.95	10.83—10.84
Rozs októberre . . .	9.5—9.6	9.05—9.06

Eyengeséget

még ha betegség után való szervi betegség is, könnyen le lehet győzni, valamint az egészséget és az erőt gyorsan s biztosan helyre lehet állítani SCOTT-féle Emulsio által.

Kényes iny és gyomor

amely nem bírja el a közönséges csukamájolajat, a 6001

SCOTT-féle Emulsiot

eszményi gyógyszerként fogadja. Ehhez még az az előny is járul, hogy háromszorta táplálóbb, mint a közönséges csukamájolaj.

Egy eredeti árag ára 2 K. 90 fillér

Kapható minden gyógytárban

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halast — kérjük figyelmeztetni.

IDEGENEK ARADON.

— Január 23. —

Fehér Kereszt szálloda. Fischer Mor ügyvéd-jelölt Budapest. Bauer Sándor utazó Budapest. — Sebök Miksa utazó Temesvár. Ferenczi Sándor utazó Budapest. — Musiczki Vladimir haddíró Szeged. — Csillag Emil utazó Budapest. Oberhauszer Rezső mérnök Budapest. — Dunay Béla mérnök Budapest. — Suchomei Rezső ügyvéd-jelölt Fehértemplom. — Kálló István Nagyvárad. — Weisz Alfréd kereskedő Rózsahegy. Gaal Lipót kereskedő Facset.

Központi szálloda. Illés Zsigmond szakértő Muszka. — Sirb Janos dr. Románia. — Menei Adolf utazó Morva. — May Karoly utazó Brassó. — Stern Miksa kereskedő és neje Battonya. — Gyomlay Béla mérnök Budapest. — Hirschler Jenő utazó Budapest. — Waldmann Mark utazó Budapest. — Panker Armin utazó Budapest. — Berényi Imre utazó Budapest. — Glük Lajos utazó Szeged. — Ráday Géza utazó Budapest.

Pannonia szálloda. Csura István utazó Bécs. — Langer Lipót utazó Bécs. — Markó Elek utazó Budapest. — Csiky Sándor birtokos Folt. —

Maszni János

építész- és építőmester műszaki irodája

ARAD, Andrásy-tér 8. szám,

a templommal szemben.

Elfogad az építészterén előforduló mindennemű irodai és kiviteli munkálatot.

Tervezéseket a legmodernebb stílusban, valamint költségszámításokat kívánatra készítik.

Az építészterén mindennemű felvilágosításokkal szolgálnak.

Vázlatterveket ingyen készítik.

Tisztelettel

Maszni János építész.

BOZSIK ERNŐ :: KÉPESITETT :: KOMÜVESMESTER

építési irodája

B. Választó-utca 22. szám.

Fritz Vilmos utazó Temesvár. — Stipula Róza szakaesnö Szemlak. — Wusfer Gyula utazó Buda-pest. — Irick Jakab irnok Arad. Vikol Vilmos birtokos Drauc. — Petrovits Györgyné tanító neje Nagylak.

A legjobb kutya-kalács volt és marad

Fattinger-féle kutya-kalács, melyas szusz e fajta tápszerok közül a legjobb összetételű és táperejű — 50 kg. 23. — 5 kg. bórmentve 3.20 K.

Fattinger-féle Puppy-Bisquit kelyok-kutyák részére. 50 kg. 26.—K., 5 kg. bórmentve 3.50 K. Árjegy zéket bórmentve küld:

Fattinger's Patent-Hundekuchen- u. Geflügel-futter-Fabrik Wiener-Neustadt.

250-nál több első díj. — A Fattinger-féle tápszer állatorvosi ellenőrzés mellett készül. 5912

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1909. évi január hó 24-én:

Délután 3^{1/2} órakor Lársékkelt helyárrakkal:

Járay Sándor vendégfelleptével:

Dollárkirálynő.

Operette 3 felvonásban. Irták: Wilner és Grünbaum. Fordította: Faragó Jenő Zenejét szerzette: Fall Leó.

S Z E M É L Y E K:

John Cauder	Polgár S.	Olga	Sz. Rontay B.
Gladys	Kállay Jolán.	Tom	Kulcsár L.
Dick	Kertész D.	Miss Tompeon	Benkóné.
Daisy Gray	Zalay Margit	James	Szabó S.
Dénes László	Ladiszlay J.	Bil, sofför	Nagy Jozsef.
Schlick Hans	Járay Sándor	Gépiróleány	Lászy Etel.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendes helyárrakkal:

C) bérlet.

C) bérlet.

Visszatérés Jeruzsálemből.

Színmű négy felvonásban. Irtá: Maurice Donnay. Fordította: Adorján Andor.

S Z E M É L Y E K:

Michel Aubler	Kesztler Ede.	Trevieres	Faludy K.
Lazare	Delli Lajos.	Georges	Dr.rói Mór.
Emile bácsi	Varnay Jenő.	Henriette	K. Kápolnai J.
Aubier	Hunyady J.	Susanne	Körös y Juci.
Dr Lurdan	Polgár S.	Andrée	H. Harmath J.
Vovenberg	Mártonfi R.	Aubierne	Polliusné E.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTÉR.*

Boros Beni-ter és Nádor-utca sarkán levő

Schreyer-féle telkek eladó.

A felosztási terv megtekinthető és a feltételek megtudhatók

Dr. Szende Tivadar

ügyvédi irodájában

Szabadság-tér 12. szám.

Tavaszi búkköny és tavaszi buza vetési célra kapható
Nemess Geza

cégnél Arad.

Ugyanott egy fiatal gyakornok felvétetik.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle szemeterfü cukorkánál

Vasárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kerjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

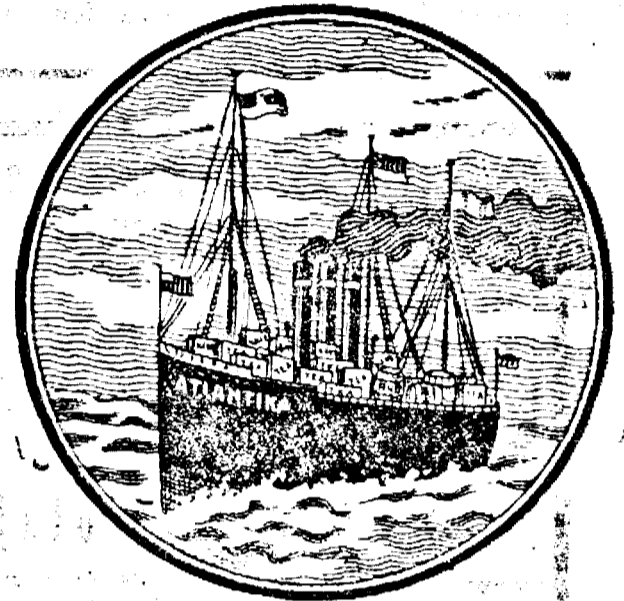
1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Mert az

Atlantika

kávé, tea, rum
speciális üzlet

Csak ott kapható

fűszer és illatszer káros szagától mentes

kávé, tea, rum.

A kirakatban működésben látható villanyüzemű kavépörkölönkkel a nap minden szakában friss pörköles. Eladás nagyban és kicsinyben. — Vidéki megrendeléseket bórmentve szállítunk. 421

• ATLANTIKA •

Kávé és tea behozatal

Arad, Andrassy-ter 20. Fischer Eliz-palota.

Városi és megyei telefon 609.

Folyékony

Somatose

kitünő szolgálatot tesz

az emésztésnél, gyenge gyermekeknél vagy felnötteknél.

Kapható a gyógyszer-tárakban vagy drogueriákban.

FAIX JACQUES

zongora készitési terme és mőhelye
ARAD, Batthyányi-utca 15. szám.

Allandó raktár, elsőrendő külföldi gyárosok készitvényei, ugyszintén saját gyártmányu kitünő zongorákból. Javitások szakszerűen, jóállás mellett. Hangolások pontosan és tisztán. 316

Zongora kölcsönjutányos árban.

Orvosi laboratórium Aradon.

Dr. Auszterweil László

és Kallós József

v. budapesti poliklinikai orvosi laboratóriumi
vegyész, együttesen

orvosi laboratóriumot

nyitottak.

181

Vizsgálják: vizeletet, köpöket, dajkatejet, gyomortartalmat stb. Laboratórium: Andrássy-tér 7. sz. Anyaggyűjtő állomás: Erzsébet királyné-körút 9. — Telefon: 168.

Előkelőbb íz.

556

ügynökök

keresek, kinek vidéken vagy hatáskörben volna egy olyan rendezett viszonyok közt élő **mezőgazdasági család**, hol a szülők még munkaképesek és 3-4 felnőtt gyermekük van, kik női, esetleg férfi munkákban nekik az üzletvezetésben segédkezhetnének. Arról van szó, hogy egy 70 és 65 éves házaspárnak 30 évi birtokában levő évente 6-7000 Ft-ot tisztán jövedelmező husipart termelő üzlete — visszavonulás miatt — eladassék és az átvevő az eladó által egy hosszabb időn át annak rendes vezetésébe beoktattassék. Az üzlethez 7-8000 Ft. szükséges. Erre vonatkozó megkeresések Nagy Sándor nyomdaigazgató Pécs, címzendők.

Értesítés.

Van szerencsém a negyedemű közönség b. tudomására hozni, hogy a mai napon **Márton és Hirsch** cég kötelékéből barátságos úton megváltam és folyó évi február hóban **Andrássy-tér 8 szám alatt**

HIRSCH ANTAL cég alatt szabó üzletet

nyitok.

Becses pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

HIRSCH ANTAL,
ur szabó 563

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9-1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1909. január hó 23.

Keresünk:

Aradra: 1 irodistát és 2 fűszer szakmabeli segédet.

Vidékre: 5 fűszer és vegyes, 2 fűszer, rőfös és rövid, 1 rőfös és 2 vas és fűszer szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelv ismerettel bíró segédet.

Alánlunk:

Női irodai alkalmazottakat, kik az Aradi Kereskedők Köre női kereskedelmi tanfolyamot hallgatták, a gépirásban és levelező gyorsírásban jártasak, esti foglalkozásra 1 a kettős könyvtelben teljesen jártas könyvelőt, továbbá egy kaució képes üzletvezetőt, illetve raktárnokot, 5 fűszer és csemege, 3 vegyes, 2 kézmű, 2 divat és rőfös, 2 fűszer és rövid, 2 vas és fűszer, 2 cipő, férfitdívat és játék, 1 üveg és porcellán szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA**

Klein Sándor,

Keppich Zsigmond,

titkár

321

igazgató.

A következő ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Jutassy: Kosmetika, Eckenstein: Békét a konyhának, Croker: A hol a boldogság terem, Eschelbach: A szeretet boldogít, Vértesi A.: Varga Imre, Bálint I.: Keleti képek, Hankó: Universum IV., Kóbor T.: Munka, Koritsanszky: Jáva szigetén, Szomaházy I.: Az utolsó gárdista, Harmos I.: Madame Chaglon üzletei, Szölössi Zs.: Palma di Palma, Szemere: Doktor Mefisztófeles, Záray: Az ezredes leánya, Stacpoole F.: A király gyémántja, Várnai: A francia rémuralom, Várady A.: Reg. rajzok Petőfi életéből, Baróti L.: Petőfi adomák, Ritoók E.: A nagy véletlen, Pekár: Tatárabság, Tábori-Székely: A család Budapest, dr. Guthi S.: Az éjszakai Budapest, Bánó: Bolyongásaim Amerikában,

Németben: Mereschowski: Leonardo da Vinci, Liebchen: Ein Roman unter Männern, Bartsch H.: Zwölf aus der Steiermark, Franzos K. E.: Judith Trachtenberg, Schnitzler A.: Liebelei, Alerma Sybilla: Eine Frau, Janitschek M.: Eine Liebesnacht, Grat M. H.: Der Mann auf dem Beck, Wasner G.: Dornröschen (Roman) Stulgebauer: Die blaue Blume Malot: Heimathos, Artzibaschew: Sanin, Hornung E. W.: Ein Dieb in der Nacht, Veith Mizzi: Komtessens Tagebuch, Saussay V.: Frauenärzte, Heimbürg W.: über steinige Wege, Croker B. M.: Das spanische Halsband, Rheinau K.: Dem Lichte entgegen, Stratz R.: Herzblut, Harder A.: Irdische und himmlische Liebe, Oertzen M.: Lebensfrühe, Verloren Land, Höcker O.: Die verbotene Frucht, Ballestrem: Die Dame in Gelb,

Kölcsönként havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták! Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill.
vagy füzetenként 14 fill.

Sang u. Klang I-IV, Zerkovitz: Holdvilág-nóta, Puccini: Manon, Szirmay: Háromtól hatig, Férjek vonata, Szerelmes utcák, D'Albert Tifland, Jacobi: Van de ninc, Curtis: Sorentói emlék, Nádor: Kimegyek a temetőbe, Zerkovitz: Barcarolla, Csibikém, Kunkel: Nagysád akar tolem kis babát? Ormay: Dicsértessék... Ha te engem, — ha én téged... Nincsen olyan barna leány... Huber: Magyar hősök, Fall: Szerencse malacz, Rubens: A hollandi leány, Xaven: csavargó, — Strauss O: A részeg leány.

A zenemű kölcsöntár 5-ik pótfüzetke is meglepet és ingyen kapható.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyv- tárak kiegészítése és berendezése.

KERPEL IZSÓ,

341

könyv-, zenemű és papír
kereskedése Aradon.

Telefon 885. sz.

Mindeddig felülmulhatatlan!

A Maager W.-féle

valódi tisztított

Csukamájolaj

(hatóságilag védett kiadásban.)

sárga üvegenként 2 kor.
fehér 3 kor.

Maager Vilmostól

Bécs. 491

1869. óta Ausztriába és Magyarországra általános bevezetve.

Tanárok és orvosok előszeretettel rendelik.

Kapható a legtöbb gyógyszerárban és drogueriarban

Főlerakat és szétküldés Ausztria-Magyarország részére:

W. MAAGER, WIEN,

III/3, Neumarkt 3.

Utánzások törvényileg üldöztetnek.

Aradon kapható Gutori Földes Kelemennél.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziáru, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kőszvényes, csúszás és meghűléses, bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzővel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és ügyzélvén minden gyógyszerárban kapható.

Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

02 Richter gyógyszerár az „Arany országhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 6. sz. Mindennapi szétküldés.